

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA JUNIJ 2017

povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki,
priporočila in mnenja, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 7. 7. 2017

Končna redakcija: 7. 7. 2017

Pripravili: Ilinka Todorovski, Anja Nab Huš

Poudarki v odzivih in odgovorih ter priporočila za junij 2017

Odzivi so bili raznovrstni in razpršeni, in kljub poletju kar številčni.

Ob razglasitvi arbitražne sodbe, ki jo je RTV kakovostno pospremil, so bili za informacije prikrajšani gluhi in naglušni: da se napaka ne bi ponovila, bo pripravljen poseben protokol za komunikacijo v takšnih primerih in ob izrednih dogodkih.

Veliko je bilo pritožb zaradi moderiranja komentarjev na MMC (očitki o prestrogih ali preblagih administratorjih) - predvidoma jeseni bo na to temo tudi na pobudo varuhinje pripravljena tematska konferenca (panel).

Zgostila so se vprašanja o jezikovni kulturi, kar je dodatna spodbuda za zagon mehanizma, ki bi povezal teorijo in prakso, zagotovil hitro odzivanje ob terminoloških in drugih zadevah ter oblikoval smernice za boljši jezik na ravni RTV.

Glede TV-programске sheme se je zastavilo vprašanje o ukinitvi Ambientov.

Po štirih mesecih se je v ospredje vrnila Ema – tokrat z vprašanjem o poteku telefonskega glasovanja in možnostjo zlorab.

Bilo je več »tehničnih težav« (zamujanje prenosa bogoslužja, izpad signala pri enem od operaterjev), gledalec je podal predlog za razširitev ponudbe na prizemnem omrežju (DVBT), ki je vreden resne obravnave.

Metodološka pojasnila: Od 1. januarja 2017 se pri vodenju dnevnika odzivov upošteva dejanska organizacija RTV Slovenija (programsko-produkcijske enote, organizacijske enote, uredniško-produkcijske enote, vodstvo, programski svet itd.). V poročilu se gledalce, poslušalce, bralce in druge uporabnike RTV podpisuje z začetnicami, razen v primerih uradnih dopisov. V statistiko odzivov se všttevajo vsi pisni ali ustni odzivi, zabeleženi v delovodniku, medtem ko je v mesečnem poročilu objavljen izbor.

KAZALO

TELEVIZIJA SLOVENIJA	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM	5
Tarča in ustvarjanje javnega mnenja	5
Papiga Pikica (obravnavo z zamikom).....	6
Poročanje o migrantih	8
Vodenje Odmevov – tri mnenja	8
Oddaje o polpreteklosti.....	10
Drdranje vremenske napovedi	11
Napake v podpisih nastopajočih.....	11
Zadeva Thompson/Tednik, drugič.....	12
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM.....	14
Prenos bogoslužja je zamujal, zakaj?.....	14
Obzorja duha – zakaj ni bilo oddaje?.....	14
Hvala za nadaljevanko Goljufija.....	15
III. RAZVEDRILNI PROGRAM.....	15
Ema: kako je potekalo glasovanje?	15
Zakaj ne pridemo v Slovenski pozdrav?.....	16
Zastavljanje intimnih vprašanj.....	17
Slovenščina v kvizu Vem.....	18
Bo oddaja Ambienti ukinjena?	18
IV. ŠPORTNI PROGRAM	20
Jadrarno letalstvo 2017 (drugič)	20
Slovenščina športnih novinarjev.....	20
V. PROGRAM PLUS	21
Se bo Hišica v preriji nadaljevala?	21
VI. TELEVIZIJA IN PRILAGOJENI PROGRAMI	21
Arbitražni dan D razočaral gluhe in naglušne.....	21
VII. SPLOŠNO	22
Bo poletje spet čas ponovitev?	22
Zamujanje poročil.....	24
Pričakovali nove dokumentarce, dobili stare	24
RADIO SLOVENIJA	25
I. RADIO PRVI	25
Prenos bogoslužja je zamujal, zakaj?.....	25
Nivoji glasnosti na radiu	25
Jazz na radiu: preveč ali premalo?.....	26

Kaj ko bi poslušalci izbirali pesmi?	26
Šolska medicina in farmacija	27
Dialog s civilno pobudo za pluralni radio, tretjič	28
II. PROGRAM ARS	28
Slovenščina v jazzovskih oddajah na programu Ars	28
III. SPLOŠNO.....	29
Zakaj je objava osmrtnic tako draga.....	29
MMC	30
I. VSEBINE	30
Objava komentarjev v realnem času	30
Z neobjavo komentarja poteptana svoboda govora?	30
Blog je čudežno izginil, zakaj?	32
Kdo bdi nad neprimernim govorom?	32
Koga motijo prigodnice in verzi?	33
II. PRILAGOJENI PROGRAMI.....	34
Zaradi napake slepi ne morejo brskati po arhivu	34
RTV SLOVENIJA.....	34
I. JEZIKOVNA KULTURA	34
Tikanje v RTV medijih	34
II. RTV PRISPEVEK	36
Pritožba na odločbo.....	36
Nasvet upokojenki v stiski	36
»Tega ne želim plačevati«	37
III. TEHNIČNE ZADEVE.....	38
Kaj storiti, da bomo dobili signal?	38
Med Tarčo zatemnitev na zaslonu	38
Tudi na Jesenicah bi gledali TV Koper in TV Maribor.....	39
IV. RTV - SPLOŠNO	41
Kako do arhivskega filmskega gradiva?	41
V. PROGRAMSKI SVET.....	41
Tematske konference so javne.....	41
VI. VARUHINJA.....	41
Kaj je dober program?	42
Je identiteto pritožnikov treba razkriti?	42
Prenova poklicnih meril, drugič.....	42
VII. VARUHINJI V VEDNOST	42
Preverjanje informacij in popravek (februar, marec).....	43
Zavrnjena zahteva za objavo popravka	43
Poročanje o pobudi za referendum o 2. tiru	43
Satira v oddaji Studio City.....	44

PRILOGE	46
PRILOGA št. 1, Zadeva Thompson/Tednik, drugič	46
PRILOGA št. 2, Ema: kako je potekalo glasovanje?.....	49
PRILOGA št. 3, Jadralno letalstvo 2017 (drugič)	50
PRILOGA št. 4, Arbitražni dan D razočaral gluhe in naglušne	55
PRILOGA št. 5, Pogovor o slovenski verski glasbi v programih Radia Slovenija	56
PRILOGA št. 6, Slovenščina v jazzovskih oddajah na programu Ars	57
PRILOGA št. 7, Zapis sestanka o novinarskem jeziku	59
PRILOGA št. 8, Prenova poklicnih meril, drugič	60
STATISTIKA ODZIVOV	61

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Tarča in ustvarjanje javnega mnenja

Gledalka **D. P.** meni, da se v Sloveniji dogajajo politični premiki, ki sledijo neki strategiji, po njenem mnenju tudi z veliko pomočjo nacionalne RTV, ki (so)ustvarja javno mnenje. V ta kontekst je uvrstila oddajo Tarča o domnevnem pranju iranskega denarja v NLB, ki je bila na sporedu 15. junija.

»Izbor povabljenih gostov je sicer kazal na široko zastavljen projekt s ciljem osvetliti tematiko z vseh vidikov, a se je kmalu izkazalo, da gre za uredniško »potegavščino«. Dramaturško je bil pogovor voden tako, da je vseskozi prevladovala ena sama zveličavna resnica. Vsi, ki so govorili in mislili drugače kot politik Anže Logar /član SDS/, so bili hitro utišani, ali niso dobili veliko programskega časa ali pa so med vrsticami dobili »napotek«, kaj naj povedo. Z gosti in s sodelujočimi preko skypa - z gospodom Claudijem Stroligom, s strokovnjakom za zgodovino neevropskih kultur / se opravičujem, sem pozabila ime/, z bančnim strokovnjakom Egonom Zakrajškom iz ZDA, s Karmen Švegelj, ki so se trudili osvetliti zadevo s poznavalskega stališča, je voditeljica s pomočjo Anžeta Logarja zelo na hitro opravila. Da ne govorim o drugih, ki niso tako kot A.L. nagovarjali gledalcev: Poglejte, le mi /SDS/ Vas lahko rešimo vseh nepridipravov v tej državi. Odmera časa gre približno takole: vsi sodelujoči skupaj so imeli na razpolago približno toliko časa kot sam A. Logar.

Nič demokratično, nasprotno, strah vzbujajoče. Hujskanje in prepričevanje ljudi v svoji edini prav.

Ob vsej »skrbni za državo in državljane«, ki nam jo izkazuje stranka SDS, ne gre prezreti, da je bila ta oddaja hkrati tudi hujskanje proti islamu, saj naj bi našo NLB spodkopavala Islamska republika Iran, »boj proti islamskemu ekstremizmu«, eden od znakov porasta fašizma pri nas, pa je dani trenutek najzanesljivejša pot do popularnosti in morda celo do uspeha na volitvah, pa naj stane kar hoče.«

Odgovor urednice Tarče **Nataše Rijavec Bartha**:

»Gledalki se zahvaljujem za njeno mnenje. Vsekakor se ne strinjam z njenimi ugotovitvami, da naj bi šlo za »uredniško potegavščino«, »hujskanje proti islamu«, prav tako ne drži, da so vsi nastopajoči dobili približno toliko časa kot Anže Logar. V oddajah, ki niso volilne, tudi veljavni programski standardi sicer ne zavezujejo k natančni meritvi minutaže za sogovornike. Kljub temu sem preverila dolžino nastopov g. Logarja v oddaji in je skupaj govoril približno 4 minute. Za primerjavo, nekdanji finančni minister, g. Križanič, ki je v oddaji sodeloval prek vklopa, je govoril 4 minute in 30 sekund. Neto dolžina oddaje je sicer 60 minut. V oddajo smo najprej povabili vse, ki so bili v zgodbo z domnevnim pranjem denarja neposredno vpleteni, od takrat vodilnih v banki do pristojnih institucij in politike. Kot smo videli, se je vabilu odzval le takratni finančni minister, pa še on se je odločil zgolj za sodelovanje na vklopu. V političnem delu sodelujočih smo imeli dva poslanca iz vladnih in tri iz opozicijskih vrst, pri čemer je nepovezani poslanec tudi strokovnjak za varnostne vede in korupcijo,

vabili smo člane iz obeh parlamentarnih preiskovalnih skupin, ki sta tematiko obravnavali, povabili smo tudi predstavnika največje vladne poslanske skupine, ki je prav na dan oddaje zahtevala novo parlamentarno preiskavo. Iz strokovnih vrst smo gostili dobrega poznavalca Irana, profesorja zgodovine, ki je bil nekaj časa gostujoči profesor na Univerzi v Teheranu, in dobrega poznavalca kazenske zakonodaje, nekdanjega tožilca, nekdanjega vodjo protikorupcijske komisije, zdajšnjega odvetnika. Potrudili smo se, da smo posneli praktično vse dosegljive strokovnjake za bančništvo in pranje denarja, ki so bili pripravljene sodelovati, pa čeprav prek telefona ali Skypa, dodatno mednarodno razsežnost je dala zgodbi tudi naša bližnjevzhodna dopisnica Karmen Švegl, ki je poročala, da so tudi druge države in banke v času sankcij kršile embargo. Tudi vse druge sogovornike, ki so bili pripravljene dati izjavo, so pa bili v času afere na odločujočih mestih, smo posneli in vključili v prispevke. Mislim, da smo v oddaji zajeli vsa relevantna stališča in da so zato očitki o pristranskosti in hujskanju neutemeljeni ter da si lahko gledalci na podlagi široke palete stališč sami ustvarijo svoje mnenje. Glede na zelo veliko število sogovornikov, takratnih akterjev, pristojnih, strokovnjakov in poznavalcev, ki smo jih vabili v oddajo, vendar niso želeli sodelovati, le nekateri so si po naših vztrajnih prošnjah vseeno vzeli čas vsaj za izjavo, je bila že v pripravah ena uredniško bolj zahtevnih oddaj. V zadovoljstvo nam je, da smo nekatere komentarje in poglede določenih sogovornikov in poznavalcev prvič slišali prav v oddaji Tarča.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»V oddaji nisem prepoznala elementov, ki bi nakazovali na hujskaštvo, nedemokratičnost itd. Razumem, da lahko gledalec oz. gledalka tudi drugače doživi oddajo, navsezadnje ima vsak svoje prepričanje in pogled na svet, s katerimi sprejema neke informacije, včasih je percepcija celo bistveno drugačna od dejstev, in je z vidika ustvarjalcev dobro analizirati tudi vzroke, da se je z neko oddajo (vsebinsko) ustvaril drugačen vtis o neki tematiki, kot je bilo mišljeno z zasnovo te oddaje. Vsekakor menim, da je vloga medijev (tudi) v razkrivanju nepravilnosti in kriminala, zaradi katerih državljani živimo slabše kot si zaslužimo: morebitno pranje denarja, klientelizem in korupcija so pojavi, ki jih je treba (tudi novinarsko) raziskati in obsoditi, ne glede na to, katera opcija je domnevno povezana s tem. Seveda pa je dolžnost novinarjev, zlasti nacionalkinih, da to počnejo z vso odgovornostjo in da najstrožje ločujejo med dejstvi in mnenji (miti).«

Papiga Pikica (obravnavo z zamikom)

Gledalka **B. G.** je sporočila, da bi bil res že čas, da varuh obravnava zadevo iz decembra lani, in sicer pritožbo zaradi reportaže z murskosoboškega "Mikloševega senja" v Poročilih ob petih, 6. decembra 2016, v kateri je novinar **Bojan Peček** prikazal tudi papigo Pikico, s katero so se obiskovalci sejma lahko fotografirali.

»Vaš novinar ni opravil svojega dela, saj bi se lahko zavedal, da gre za mučenje živali, predvsem pa bi lahko v nekaj minutah preveril, kdo je rejec Alojz Osterman, kako ravna z živalmi, ter da ga je že večkrat obravnavala veterinarska inšpekcija zaradi

mučenja živali. Namesto tega je rejcu jedel iz rok in naredil plehek prispevek. Informacije lahko brez kritičnosti zbira vsak človek, ni potrebno, da je novinar. (...) Upam, da bodo novinarji stopili malo v korak s časom na tem področju, se zavedeli, da so živali živa bitja, ne okrasni predmeti, ter pokazali do živali spoštljivejši odnos.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Urednica dopisništev v tem programu Aleksandra Saksida mi je sporočila: »Novinar Bojan Peček je 6.12. 2016 za Poročila ob 17 pripravil reportažo z Miklavževega sejma, ne pa problemskega prispevka o ptičih oziroma mučenju živali. V prispevku je želel predstaviti pisano sejmsko vzdušje, zato so posneli tudi papigo in njenega lastnika. Ker ni običajno, da so tropske ptice na zimskem mrazu, je novinar želel na to opozoriti tudi s stavkom, navajam : »Pri minus dveh stopinjah je namreč kar pošteno zeblo«. In s tem tudi pokazal spoštljiv odnos do živali. Ko so snemali reportažo, sta bili na sejmu tudi predstavnici društva za zaščito živali. Želel je posneti izjavo vsaj ene, pa nobena ni želela govoriti pred kamero.«

Menim, da več kot pol leta po nastanku prispevka takšnemu pojasnilu težko dodam kaj bistvenega. Čeprav novinar konkretnega pojava dejansko ni obravnaval kot primer mučenja živali, vam zgolj na podlagi tega prispevka še ne bi mogla pritrditi, da je »toleranca novinarjev do mučenja živali zelo visoka«. Do takšne trditve želim vzpostaviti distanco predvsem zato, ker ne bi želela z enim zamahom in kar povprek in pavšalno izreči mnenja, ki ga ne bi mogla utemeljiti z neko analizo ali nizom konkretnih primerov.

Strinjam se, da je treba ustvarjalce RTV vsebin na vse pozitivne načine in tudi z izobraževanjem vedno znova in čim bolj senzibilizirati za tematiko.«

Iz odgovora gledalke, ki z odzivom ni bila zadovoljna:

»Ne pričakujem, da bodo po vseh televizijah delali zaščitniki živali, vendar bi bilo korektno, da bi tisti, ki nimajo odnosa do živali, slednje iz svojega dela preprosto izpustili. Da se narediti dober prispevek, napovednik, karkoli, tudi brez njih. Tudi jaz se ne vtikujem v jedrsko fiziko, ker o njej nimam pojma.

Seveda si zdaj ne delam utvar, da bo kdaj bolje, nasprotno, po vašem odzivu mi je dokončno jasno, da ne bo. Za razliko od vas imam dokaze, zakaj trdim, da je odnos novinarjev in drugih zaposlenih pri na nacionalki (žal tudi v večini drugih medijev) do živali slab. Še v napovednikih oglasov niste mogli brez mučenja živali (nekateri so na srečo bili umaknjeni, a šele po mojih pripombah). Zlate ribe kljub videzu sodijo v velike muljaste ribnike in niso predmeti za okras, kot menijo Pahor in vaša institucija. To, da hlastajo za zrakom na gladini vode, je samo znak, da se dušijo, ker je v vodi premalo kisika. (...)

Ne samo hudobija, predvsem sebičnost in pomanjkanje empatije sta krivi za toliko slabega na svetu. Vsak se mora sam odločiti, če bo del problema ali rešitve. Moja vloga je jasna, vaša pa očitno tudi.«

Poročanje o migrantih

Gledalec **V. P.** je vnovič protestiral zaradi poročanja o migrantih, tokrat zaradi prispevka o mladoletnih beguncih brez spremstva novinarka Vanje Kovač, objavljenega v Tedniku, 26. 6. 2017.

»Naprimera "dolgotrajni nečloveški postopki" (uporabljeno vsaj dvakrat) nakazuje, da ima uredništvo že odločeno stališče ali pa naprimera senzacionalistična "agonija negotovosti". Potem seveda vključitev Videmška, katerega stališče je znano in zelo enostransko. Seveda ne gre brez prikritega obsojanja "zaprte azilne politike", češ "begunci" so prisiljeni iskati usluge tihotapcev za vstop v državo ali z drugimi besedami, če jim vstop v državo ni dovoljen, ga bodo izsilili po ilegalni poti. Prispevek je sramota za RTV, ki bi moral predstavljati vsa stališča in se ogibati enostranskih prispevkov. Žal pa v vseh teh letih ni bilo nikoli nobenih sankcij, nobenih odpuščanj in popolnoma nobene transparentnosti pri delovanju RTVja. In ja, pristranskost obstaja, kot npr. da MMC uporablja besedo prebežnik v novici, Val202 pa cel dan govori o beguncih.«

Iz odgovora **varuhinje**:

“Prispevek sem si pogledala in se z vašimi navedbami, ki jih podajate brez argumentov, ne morem strinjati. Menim, da je bil prispevek narejen profesionalno in po vseh novinarskih standardih: definirana sta bila kontekst in fokus, navajana so bila dejstva, zagotovljena celovitost prikaza skozi pogled osmih sogovornikov iz različnih institucij, vladnih in nevladnih. Namen prispevka je bil opozoriti na nevarnosti, ki prežijo na begunske otroke, in je imel poudarjeno človekoljubno noto. V celoti se strinjam z mnenjem v. d. urednice Tednika Jelene Aščič, da trpljenje otrok ne more biti predmet razprave za in proti. Da so azilni postopki predolgi, je dejstvo, saj EU nalaga državam, da azilni postopki ne smejo biti daljši od 6 mesecev, vendar številni begunci v Sloveniji na prvo odločitev čakajo več kot šest mesecev. Dodajam, da vaše navedbe o delovanju RTV Slovenija štejem za pavšalne in neprimerne, saj jih z ničemer niste argumentirali. Vnovič predlagam, da ob podajanju pritožb upoštevate priporočila (<http://www.rtv slo.si/varuh/odziv/1072>) in se izogibate pavšalnim kvalifikacijam in žaljivim zapisom.”

Vodenje Odmevov – tri mnenja

Trije gledalci so izrazili mnenje o vodenju Odmevov. Gledalka **A.** je pohvalila voditeljico Rosvito Pesek, gledalka **M. M.** pa je njeno vodenje zmotilo.

»... odlično vodijo oddaje in vabijo zanimive goste. Ta teden je ga.Peskova naredila dober pogovor o 2 tiru aktualna in težka tema, ampak ti pogovori pomagajo, da zvemo kaj novega. Na drugih televizijah so velikokrat pristranski, vi pa vabite različne goste.« (A.)

»Njeno kriljenje in ploskanje z rokama, cmokanje in vzdihovanje, gledanje tja nekam...napadalno spraševanje, etc. je preprosto nesprejemljivo, negledljivo...Verjetno nisem edina, ki to opaža že zelo dolgo, zato v principu ne gledam oddaje, ko je voditeljica Rosvita...« (M. M.)

Odgovor **Rosvite Pesek**:

»Obžalujem, da vas moti "moje cmokanje, vzdihovanje, gledanje kar tja nekam in napadalno spraševanje". V odgovor naj povem, da sama pri sebi tega ne opazim, saj redno pogledam svoje oddaje, pa tudi nihče me ni doslej na to opozoril. Odslej bom posnetke pogledala še bolj neizprosno.

Glede napadalnosti do gostov sva pa na različnih bregovih. Če bi bili voditelji in novinarji pri vprašanih še bolj odločni in vztrajni, vključno z mano, bi se morda pri nas stvari hitreje premikale v pravo smer.«

Varuhinja je gledalki M. M. odgovorila, da so vsi voditelji Odmevov profesionalni.

»Strinjam se z vami, da imajo vsak svoj slog, kakor imajo (imamo) tudi gledalci različne okuse in preference. O tem se lahko prepričam, ko prejemam odzive gledalcev. Sama se uvrščam med redne in zveste gledalce Odmevov, a tudi zelo kritične, saj skoraj ne mine oddaja, ob kateri iz tega ali onega razloga ne bi imela kakšne pripombe. Verjetno je to tudi profesionalna deformacija, saj sem bila dolga leta novinarka in urednica. Pri voditeljih spoštujem doslednost, poučenost, spoštljivost, kritično distanco. K temu ustvarjalce RTV vsebin zavezujejo tudi programski standardi in poklicna merila.«

Gledalca **M. V.** pa je zmotilo vodenje Igorja E. Berganta. Gostil je Marjana Šarca, ki je napovedal kandidaturo za predsednika države.

»S svojo zavajajočo izjavo je voditelj ob primerjavi predsedniškega kandidata z bivšim predsednikom ZDA Reaganom lažno zavedel v odziv na očitni kompliment, katerega je kasneje neprimerno ovrgel in dopolnil z izjavo o manjku izkušenj. To je seveda skrajno neprimerno in neprofesionalno.

Druga sporna izjava oz. provokacija pa je bilo vprašanje o številu članov stranke predsedniškega kandidata, pri čemer je voditelj cinično spraševal ali je sam kandidat tudi član stranke. Šlo je za očitno diskreditacijo, ki vsekakor ne sodi na javni zavod RTV, kjer naj se novinarji ne opredeljujejo v eter.«

Igor E. Bergant je pripravil izčrpen odgovor, v katerem je očitke o neprimernosti in neprofesionalnosti izvedbe pogovora zavrnil v treh točkah:

»1) pogovori s kandidati za javne funkcije, posebej politične, so v obdobju (pred)izborov praviloma polemični ter - poleg splošnih opredelitev - skušajo odgovoriti na morebitne kritične pomisleke. Pomembno je, da imamo do vseh gostov, ki jih vabimo na iste ali podobne teme, enaka merila. Tudi v pogovoru z dr. Jazbecem pred dvema tednoma, ki ga je vodila kolegica dr. Pesek, je bilo izhodišče - razumljivo - podobno kritično. Pomisleki so se navezovali predvsem na vprašanje smiselnosti in združljivosti njegovega diplomatskega poklica s predsedniško kampanjo. Pri g. Šarcu je bil pristop izhodiščno enak, a seveda zaradi njegove funkcije in dosedanjega političnega delovanja vsebinsko seveda drugačen;

2) (...) Moje zadnje vprašanje v tem - polemičnem - pogovoru z namenom (v sorazmerno kratkem času) čim bolj celovite in tudi kritične osvetlitve njegove

kandidature, se je navezovalo predvsem na kandidatovo (samo)poudarjeno drugačnost. Če imamo v sorazmerno nenavadni politični krajini v Sloveniji pogoste primere politikov, ki menjajo politično oz. strankarsko pripadnost ali so - zavestno ali nevede - istočasno celo člani več strank in gibanj, se ob kandidaturi politika, ki se predstavlja kot nov in neobremenjen obraz, samo po sebi zastavlja tudi (pikro) vprašanje, če je sploh član stranke, ki jo je ustanovil. In prav pikrost v intervjujih, sploh če je to v skladu s (sodobnimi političnimi) okoliščinami, je sestavni del našega profesionalizma, seveda če je uporabljena v primerni zvrsti (intervju), oddaji (Odmevi so taka oddaja) in na primeren (neagresiven) način. Glede slednjega sem prepričan, da meje korektnosti nisem prestopil;

3) Primer "Reagan": zaradi, po mojem mnenju, dokaj žaljivih javnih kvalifikacij na račun g. Šarca in njegove satirične preteklosti, ki je vela iz nekaterih elektronskih in tiskanih medijev, sem se s primerjavo z Ronaldom Reaganom želel izogniti takim pavšalnim ocenam ter izpostaviti širši javnosti manj znana podataka, da je g. Šarec diplomiral na AGRFT UL (smer igrilstvo) in bil kot novinar-urednik zaposlen na RTV Slovenija. Po drugi strani pa to nikakor ni bilo mišljeno kot apriorni kompliment. Navsezadnje je g. Reagan, zlasti v ZDA, precej kontroverzen politik, ki niti po smrti ni deležen enoznačnih ocen. Moja pripomba o pomanjkanju političnih izkušenj pa se je, seveda v kontekstu poudarjanja g. Šarca kot novega in drugačnega politika, navezovala prav na to. Izkušnje v politiki (onstran lokalne) so navsezadnje eno izmed ključnih vprašanj pri ocenjevanju kandidatov v političnem merjenju.

Če sklenem: v Odmevih vodimo različne vrste pogovorov, ki so - glede na okoliščine - bolj ali manj polemični. Prepričan sem, da sem kot voditelj v danih okoliščinah upravičeno izbral bolj polemični ter do gosta kritičnejši pristop, hkrati pa sem mu omogočil, da je brez težav in prekinjanja lahko predstavil svoja mnenja. Prav tako menim, da s svojim vodenjem ter vprašanji in komentarji do gosta nisem bil žaljiv ali posmehljiv. Pogovori na temo političnih kandidatur so praviloma tudi besedni oziroma retorični dvoboji, s čimer morajo gostje seveda od začetka tudi računati.«

Oddaje o polpreteklosti

Gledalec **M. Z.** je v svojem odzivu pohvalil RTV Slovenija, ker da opravlja enkratno delo, saj obvešča in izobražuje. Ob tem pa je imel pripombo na obveščanje v oddajah o polpretekli zgodovini, za katere bi rad, da so "realne".

»Resnica ni nikoli enoznačna, še manj, da čutimo, da se prikazuje pristransko. Konkretno me vedno zmoti oddaja Intervju, kateri z veseljem prisluhnem,. Moteče mi je predvsem izvajanje g. JOžeta Možine, ter pred kratkim v Odmevih, ko ste obravnavali "izpat predsednika borčevske organizacije g. Tita Turnška. Vem, da ima vsak pravico izraziti svoje mnenje, a RTV, kot nacionalka bi se morala glede nekaterih vsebin opredeliti, oziroma distancirati.

ovzemam misli g. Repeta, da se je sredinskost poročanja naše RTV postavila zelo v desno, če se izrazim v našem političnem pogledu na zadeve. Dogajanje po vojni je velikokrat predstavljeno na način, kot ga prezentira (bom kar direkten) naša največja opozicijska stranka.«

Varuhinja se je gledalcu zahvalila za pohvalo, a tudi za kritično mnenje.

»Tudi takšna mnenja ustvarjalcem vsebin nastavljajo ogledala, ki potem pomagajo, da se vedno znova poskusijo izboljšati in utirati v smeri dobrega programa. Tudi sama – prej kot ustvarjalka vsebin, zdaj pa kot gledalka in varuhinja – opažam občasne težave z jasnostjo v obravnavi nekaterih tem, s strokovnostjo in kritično distanco. Zato imamo na RTV programske standarde in poklicna merila, ki ustvarjalce zavezujejo k preverjanju dejstev, verodostojnosti, nepristranskosti, nedvoumnemu ločevanju med podatki in informacijami na eni strani ter komentarji in mnenji na drugi strani. Kritike so idealna priložnost, da se ustvarjalci vprašajo, ali so v spoštovanju teh načel dosledni.

V vašem sporočilu niste navedli konkretnih pomanjkljivosti ali napak v neki konkretni oddaji, zato vaš dopis sprejemam kot pobudo za odgovornejšo obravnavo zgodovinskih tem. To pobudo bom posredovala urednikom, ki jih to najbolj zadeva, predvsem v uredništvih informativnih oddaj TV Slovenija.«

Drdranje vremenske napovedi

Gledalka **A. B.** je protestirala, ker nekateri meteorologi v vremenskih rubrikah podatke podajajo tako hitro, da jim sploh ni mogoče slediti, kot primer pa navaja vremensko prognozo v Prvem dnevniku 27. junija.

»Lepo vas lepo prosim, da to preverite. Upam, da boste delili z mano predhodno navedeno mnenje in o tem seznanili tudi urednike dnevnoinformativskih oddaj. Pričakujem, da si bodo mlajši napovedovalci vremena ogledali napovedi starejših kolegov (ga. Cegnar, g. Velkavrh, g. Pečenko, f. Markošek), katerim dajem res velik poklon za zelo razločne komentarje, ki jim lahko sledijo vsi od otrok do starejših. Napovedi vremena v javnih medijih niso adrenalinski šport, ampak jasna in čim bolj točna informacija za poslušalce.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»S tem konkretnim primerom, vašo pritožbo in upravičenim pričakovanjem javnosti, da je vremenska prognoza podajana kakovostno (torej tudi razumljivo), sem seznanila uredništvo Informativnega programa. Urednica dnevnoinformativnih oddaj **Mojca Šetinc Pašek** mi je sporočila, da so pripombo že posredovali Janezu Markošku (v vlogi koordinatorja meteorologov, zaposlenih na ARSO, ki na RTV podajajo vremenske informacije). Urednica je zunanje sodelavce pozvala, naj informacijo podajajo tako, da bodo razumljive. Prepričana sem, da bo upravičena in dobronamerna kritika delovala.«

Napake v podpisih nastopajočih

Gledalec **J. Š.** je kritičen do napak, ki se pojavljajo v zapisih na TV-zaslonih.

»Ne vem, kdo piše kratke napise, nazive in podobne stvari, vendar 'šlamparija' pri tem je nevzdržna, če recimo pri nekom, ki govori pri novicah, napačno napišejo ime ali kaj podobnega.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Jadranke Rebernik**:

»V IP za Dnevno informativne oddaje (Dnevnik, Odmevi, Poročila), podobno je s tedenskimi oddajami (Tarča, Tednik, Studio City, Točka preloma, Globus) napise v prispevkih pišejo novinarji. Napisi (telopi, naslovi, datumi itd.) so lektorirani, ob lektorici pa telope dodatno pregledata še turnusni redaktor, ki jih umešča in urednik oddaje.

Seveda pride tudi do napak (novinar se zatipka, napačno ime..). V dnevnoinformativnih oddajah so napake redke in po navadi nastajajo zaradi časovne stiske, kadar prispevki nastajajo v zadnjem trenutku, ko kakšni dogodki še potekajo in gre ali za poročanje v živo ali pa se prispevek montira, pripravlja tik pred oddajo. Ekipa novinarjev, lektorice in turnusnih redaktorjev in urednikov se trudi, da bi bilo napak čim manj.«

Zadeva Thompson/Tednik, drugič

Gledalec **A. B.** je predlagal, da si varuhinja in direktorica TV Slovenija kot kontrapunkt razpravam o prispevku o Thompsonu v Tedniku (glej majsko poročilo varuhinje) prebereta zapise na spletnem portalu Domovina.je oz. zanimiv pogled »z druge strani«.

»Moj ata (žal že pokojni) nam je večkrat rekel: "da se resnica prav spozna, je treba slišati oba zvona". No, na zadnji seji Programskega sveta smo slišali predvsem eno stran v smeri linčanja urednika Pirkoviča, zato je dobro prebrati še kaj drugega.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Ko gre za oba zvona ali obe plati medalje - se ne bi mogla bolj strinjati. V zapletenem in večplastnem svetu, v katerem živimo, je pri razmisleku o tem, kaj je prav in kaj narobe, kaj je dobro in kaj slabo...., pomembno slišati celo še več glasov, ne le dveh. Kot je v konkretni zadevi jasno razvidno iz mojega poročila, sem si pri obravnavi prizadevala prav za to. Skušala sem pridobiti čim več informacij in pri tem prisluhnila vsem akterjem, opirala sem se izključno na dejstva (večkrat sem si pogledala prispevek, temeljito sem prebrala pisma gledalcev, nekajkrat sem se slišala z avtorjem, k podaji ocene sem povabila pristojno urednico...), in šele na tej podlagi sem podala mnenje o spoštovanju poklicnih meril, ga utemeljila, ter podala priporočilo k notranji debati. Menim, da sem svoje delo varuhinje opravila strokovno in v okviru svojih nalog. Zato sem prepričana, da besede "linčanje" nikoli ne bi bilo mogoče uporabiti v povezavi ali v kontekstu varuhinjinega poročila oz. mojega dela nasploh.

Razumeli pa boste, da ne morem komentirati mnenj drugih - ne v tej, ne v kakšni drugi zadevi, ne tistih, izrečenih na seji Programskega sveta, ne tistih, zapisanih v podpisanih ali nepodpisanih medijskih objavah.«

Glede varuhinjinega mnenja in priporočila, sta **odzivno poročilo** poslali odgovorna urednica Jadranka Rebernik in direktorica TV Slovenija Ljerka Bizilj.

Direktorica **Ljerka Bizilj** je med drugim napisala:

“Skratka, v zvezi s primerom objave prispevka v Tedniku smo na podlagi ugotovitev direktorice TV SLO, ožjega vodstva TV SLO, Varuhinje gledalčevih pravic, sklepa

Programskega sveta in generalnega direktorja - v skladu z Zakonom o RTV in Statutom RTV SLO - ostro ukrepali, urednik Tednika, ki je imel polna pooblastila za urednikovanje oddaje, je zamenjan, odgovorna urednica je bila opozorjena, da okrepi nadzor nad uredniško in novinarsko ekipo in posredovanim programom, začenja pa se tudi široka notranja razprava o krepitvi novinarske odgovornosti, spoštovanja profesionalnih standardov in poklicnih meril novinarske etike. Hkrati pripravljamo večje spremembe v okviru Informativnega programa, ki bodo povečale odgovornost novinarjev in urednikov in večjo profesionalnost dela v Informativnem programu.« (poročilo v celoti objavljam kot **PRILOGO**, str. 46)

Jadranka Rebernik, odgovorna urednica Informativnega programa:

“V zvezi s prispevkom v Tedniku, objavljenim 15. maja 2017, smo v Informativnem programu opravili več pogovorov na različnih nivojih. Pogovor sem opravila z urednikom oddaje Igorjem Pirkovičem. Imeli smo skupni sestanek z urednikom, voditeljico in novinarkami Tednika, na podlagi katerega sem se, poleg drugih sklepov in priporočil, ki so bili sprejeti na PS, odločila, da sprejem odstop urednika. Pripravili smo skupni sestanek z direktorico in novinarji Informativnega programa, na katerem smo imeli pogovor tudi o primeru Thompson, predvsem pa o poklicnih merilih, opozorili smo novinarje in urednike, da se morajo z merili seznaniti in jih upoštevati. Pripravljamo delavnico s strokovnjaki na temo poklicnih meril in novinarske svobode, tudi na konkretnih primerih, ki jo bomo izpeljali takoj, ko uskladimo termine vabljenih, povabili bomo tudi varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev. Za v.d. urednice Tednika je bila s 30.5. 2017 imenovana Jelena Aščič, Pirkovič bo v okviru Informativnega programa bo opravljal delo novinarja in voditelja na parlamentarnem programu v dogovoru z urednikom PP, sodeluje tudi v oddaji Polnočni klub. O spremembah je bila obveščena tudi kadrovska služba in direktorica TVS.”

Mnenje varuhinje: Obžalujem, ker v Informativnem program TV Slovenija niso opravili notranje debate o prispevku v kontekstu poklicnih meril, kar je bila srž varuhinjinega priporočila v zadevi Thompson/Tednik, na kar je opozorila tudi 2. junija in 19. junija.

“Res bom presenečena, če se boš odločila, da v IP ob robu te zadeve ne boste opravili notranje debate o prispevku in poklicnih merilih.« (2.6.)

»Menim, da je škoda, ker v štirih tednih, kolikor je minilo od sprejetja varuhinjinega poročila o zadevi Tednik/Thompson na programskem svetu RTV Slovenija, o tem poročilu ni bila opravljena poglobljena vsebinska novinarsko-uredniška razprava v Informativnem programu TV Slovenija. Kolikor razumem, programskih delavcev v Informativnem programu (novinarji, uredniki itd) nisi seznanila z integralnim poročilom o zadevi, kot je bilo sprejeto na seji Programskega sveta, kar je tudi škoda, saj brez tega težko poteka resna notranja debata o konkretnem primeru, kar je jedro varuhinjinega priporočila v konkretni zadevi.

Predlagam, da se v prihodnje - ob morebitnih podobnih primerih – poskuša priporočilo varuhinje uresničiti v najkrajšem času. Za dogovor o tem sem vedno na voljo.« (19.6.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Prenos bogoslužja je zamujal, zakaj?

Gledalce in poslušalce je zanimalo, zakaj je 4. 6. zamujal prenos bogoslužja iz Pliberka. Gledalka **M.** je izrazila dvom, da gre za naključje, tudi **D. V.** je omenil možna "ozadja":

"Naj razume kdor more; verjamemo včerajšnjim »tehničnim težavam« o kakšnih »pravopisnih« ali »neodgovornih« bi se dalo razmisliti. Oprostite kje mi živimo; ko bi naj bilo končno nekaj samoumevnega in normalnega in kar ni problema v sosednjih in drugih evropskih državah; se še v tej naši ljubi Sloveniji srečujemo z »noji v pesku, ki kažejo svoja sic. ideološka »ozadja« pri belem dnevu Soncu in celotnemu svetu..«

Do kakšnih tehničnih težav je prišlo, je v prvem odzivu pojasnil direktor Radia Slovenija **Miha Lamprecht**.

"V Pliberku se je namreč pokvaril reportažni avto, ki ni mogel v LJ posredovati signala prek satelita. Poslali smo drugi avtomobil, TVSLO je bogoslužje snemala, nato pa smo ob 10.40 vsi naenkrat (Prvi, Ars in TV) predvajali posnetek bogoslužja.«

Podrobnejše pojasnilo je posredoval v. d. vodje Produkcije TV Slovenija **Jože Knez**, ki je tudi napovedal, da bodo ob novem razpisu v pogodbo vključili klavzulo, ki bo vsebovala odgovornost za nepravo/oz. nepravilno izvajanje storitve.

»Prenos nedeljske maše iz zamejstva je bil prestavljen za 35 minut. Vozilo, ki bi moralo signal posredovati na satelit in je bilo najeto od družbe Kobe, je na lokacijo prišlo pravočasno, vendar so imeli tehnične težave, zato je bilo odločeno, da se spremeni program – gledalci so bili o tem obveščeni s kravlom na zaslonu. (...) Dejstvo je, da se tehnične napake dogajajo, vendar se v primeru konkretnega podjetja to ni zgodilo prvič. Težko ocenjujem, kaj je botrovalo tej napaki, vendar pa je očitno prišlo vozilo na teren tehnično neizpravno. To se seveda ne bi smelo dogoditi.«

Obzorja duha – zakaj ni bilo oddaje?

Gledalec **R. Č.** je želel 4. 6. gledati oddajo Obzorja duha, o kateri ni bilo »ne duha, ne sluha«, čeprav je bila na sporedu, in je to tudi pisalo na napovedniku kableskega operaterja.

»Ne poznam razloga za izpad oddaje (morda je opravičljiv), vendar, da gledalcev skozi celoten termin običajne oddaje ni mogoče ustrezno obvestiti, da je umaknjena iz sporeda, da se je ne vem kaj pripetilo ali karkoli že, se mi pa ne zdi prav. Želel bi si, da se kaj takega ne ponovi.

Sam sicer nisem imel možnosti ogleda, sem pa slišal, da menda tudi napovedanega prenosa maše ob 10h ni bilo.«

Odgovor je pripravil **Vid Stanovnik**, urednik Uredništva verskih oddaj na Televiziji Slovenija.

“Prenos bogoslužja se zaradi tehničnih težav ni mogel začeti pravočasno. Zaradi pomena prenosa bogoslužja (prenos iz zamejstva na praznik binkošti) smo programsko shemo tik pred neposrednim prenosom spremenili. Hkrati pa se je ekipa TV SLO v Pliberku resnično potrudila, da so bile težave v najkrajšem možnem času odpravljene.

Ob 10:00 je bila na sporedu oddaja Obzorja duha. Med oddajo smo z grafičnim sporočilom gledalce obveščali, da se bo prenos pričel z zamikom.

Ob 10:37, po končani oddaji Obzorja duha, je bil na sporedu redni mesečni prenos bogoslužja iz župnije Pliberk.

Prenosu bogoslužja je sledila ponovitev oddaje Ozare. Nato pa je bila predvajana oddaja Na obisku.

Gledalcem oddaje Na obisku in Obzorja duha se opravičujemo in jih vabimo, da si oddaji ogledajo v arhivu spletnega portala RTV SLO.”

Varuhinja je glede nespremenjene napovedi na ekranu gledalcu podala dodatno pojasnilo:

“Želim pojasniti, da so operaterji komercialne družbe, ki podatke o sporedu zajemajo vnaprej in jih ob spremembah (denimo ob višji sili, kot je bila to nedeljo) ne osvežijo. Žal RTV Slovenija na to ne more vplivati.”

Hvala za nadaljevanko Goljufija

Gledalka **L. K.** je pohvalila Televizijo Slovenija, ki predvaja - po njenem mnenju- še eno vrhunsko nadaljevanko.

“Tokrat me je navdušila danska nadaljevanka Goljufija, ki je odlično narejena in še kako aktualna za današnji čas. Sem pa opazila, da na sporedu ni več nadaljevank, ki imajo dele dolge skoraj kot film, npr. George Gently, Vera in podobne. Škoda, bile so več kot odlične.”

Odgovorila je **Bernarda Grum**, v. d. urednice Uredništva tujih oddaj.

“Veseli nas, da vam je danska nadaljevanka všeč in vas vabimo, da si ogledate tudi drugo sezono (novih deset epizod), ki bo na sporedu predvidoma od 11. septembra dalje. Serij tipa George Gently in Vera (krimi serije, pri katerih je dolžina posamezne epizode cca 90 minut) res ni več na našem sporedu, ker je bil termin za tovrstne serije z letošnjim letom ukinjen.”

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Emu: kako je potekalo glasovanje?

Glede glasovanja občinstva na Emi 2017 sta bili na varuhinjo naslovljeni dve sporočili. Povod zanju je bil članek **Žige Pirnata** na spletni strani www.evrovizija.com. V članku z naslovom “Kaj se je dogajalo z glasovanjem občinstva na EMI 2017” avtor piše, da statistična analiza telefonskega glasovanja na letošnji Emi razkrije precejšnje anomalije.

Gledalec **G. V.** je bil ob prebiranju članka šokiran.

»Zanima me, ali je res možno glasovati za eno pesem tolikokrat kolikor hitro pač lahko tipkaš ali celo da namesto ljudi to lahko delajo računalniki? Kajti milsil sem, da vsakemu dovolite glasovati samo enkrat.

Če je to res, me zanima vaše mnenje, ali je to primerno za nacionalko? Mnogo nas vsako leto spremlja Evrovizijo in čeprav že dolgo pogrešamo pesmi v slovenščini, vedno spremljamo, navijamo in tudi glasujemo. Če nekateri lahko kar plačajo par tisoč glasov in v bistvu naši glasovi nič ne štejejo, je to ne samo goljufanje drugih tekmovalcev ampak tudi nas gledalcev, ki glasujemo in te glasove tudi plačamo!»

Članek je zelo razburil tudi gledalko **M. Z.**

“Kot ekonomistki mi verjetnostni račun in statistika nista tuja in če te številke držijo, je bilo skoraj zagotovo z glasovanjem po telefonu na Emi letos nekaj zelo narobe. Zadevo sem še malo bolj podrobno raziskala in prebrala, da je baje tehnično zelo preprosto goljufati na televotingu, samo modem, program ozrioma mobilno aplikacijo in nekaj telefonskih linij ali mobitelov je potrebno imeti. TV Slovenija menda ne omejuje kolikokrat lahko ljudje glasujejo iz ene telefonske linije, se pravi lahko z eno linijo oddajo 1 glas ali 100, 200, 500 glasov, če imajo pravo opremo. Sprašujem se, ali to pomeni, da rezultati na Emi morda sploh nikdar niso bili pošteni, ko so pesmi dobivale toliko tisočev glasov?”

Podrobna analiza, ki so jo pripravili **Luka Zebec, Ivanka Brajović, Natalija Gorščak** in **Mario Galunič**, je pokazala, da bi bile zlorabe načeloma mogoče, da pa na letošnji Emi niti po načelu »en klic en glas« pri vrhu lestvice ne bi bilo spremembe. Analizo objavljam kot **PRILOGO** (str. 49). Pomembno je poudariti, da na Emi nikoli ni bilo rečeno, da se sme glasovati le enkrat.

Zakaj ne pridemo v Slovenski pozdrav?

Gledalec **T. V.** ki je tudi član ene od narodnozabavnih zasedb se je pritožil, ker po njegovih besedah urednik oddaje Slovenski pozdrav **Andrej Hofer** ne odgovarja na pošto in ker že “zelo dolgo niso dobili povabila v to oddajo».

»Sicer tudi od ostalih ansamblov poslušam enako zgodbo, da ne dobijo povabila v to oddajo in, da le rotirajo eni in isti ansambli v tej oddaji, kar opažamo tudi mi. Želimo si le enakovredno možnost predstavitve v tej oddaji.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Uvodoma moram poudariti, da varuh v skladu s pristojnostmi ne sme posegati v postopke nastajanja neke oddaje in da se lahko izreka le o že objavljenih vsebinah. Prav tako za ocenjevanje kakovosti glasbenih vsebin nimam nobenih kvalifikacij in kompetenc. To sodi v področje uredniške odgovornosti in avtonomije. Razumem pa, da morajo uredniki v veliki ponudbi domače glasbene produkcije vedno znova izbirati, pri tem pa uporabiti merila najvišje kakovosti, raznovrstnosti, zanimanja javnosti itd.

Razumem tudi, da je težko ali nemogoče ustreči okusu vseh gledalcev, kakor tudi pričakovanju vseh ustvarjalcev. To velja tako za televizijske kot radijske oddaje. Odgovorni urednik Razvedrilnega programa Televiziji Slovenija **Mario Galunič** mi je pojasnil: "Vseh ni mogoče povabiti, zaupam, da ustvarjalci poznajo razliko med dobrimi in slabšimi glasbeniki v tem žanru in da se odločajo v korist oddaje brez osebnih preferenc. Do sedaj nisem dobil dokaza, da temu ne bi bilo tako."

V uredništvu oddaje Slovenski pozdrav so mi zagotovili, da odgovarjajo na pisma, ki jih prejmejo. Tako je tudi prav. Vsako vprašanje terja odgovor. Ob spoštovanju kulture dialoga. Razumem pa, da je najbrž najtežje napisati odgovor, v katerem se izvajalcu sporoča, da ne bo povabljen v oddajo, in zakaj. Ali pa pisati odgovor na odgovor - če se izvajalec z odgovorom ne strinja in vedno znova zastavi isto vprašanje. Seveda pri tem nimam v mislih vas (navsezadnje nimam vpogleda v vašo dosedanjo korespondenco z uredništvom), pišem načeloma, tudi iz lastnih izkušenj, ko kakšen gledalec ali poslušalec ali drug uporabnik RTV storitev ni zadovoljen z mojim pojasnilom, jaz pa mu niti na ponovljeno vprašanje ne morem odgovoriti drugače kot prvič.«

Zastavljanje intimnih vprašanj

Gledalec **D. D.** se je pritožil, ker je po njegovem mnenju voditelj kviza Vem tekmovalce »nadlegujejo z vprašanji o vernosti«. To naj bi se zgodilo tudi v oddaji 29. junija.

»Voditelj si je privoščil celo direktno vprašanje ali je sodelujoči gospod veren, ko je ta dokaj kislo odgovoril pozitivno, ga je pohvalil z besedo Lepo!i Nisem prepričan da so vaši voditelji oddaj upravičeni do zastavljanja takšnih intimnih vprašanj, ali pač so akviziterji določenih verskih skupnosti?«

Odgovor odgovornega urednika Razvedrilnega programa TV Slovenija **Maria Galuniča**:

"Najprej naj razložim, da vse do jeseni predvajamo ponovitve oddaje Vem in se pritožba nanaša na oddajo, ki je že bila predvajana (očitno brez pritožb) in je iz lanskega leta.

Voditelj Anže Zevnik je resda v pogovoru s tekmovalcem povsem nedolžno in brez 'skrite agende' vprašal gospoda, če je veren. Gospod je odgovoril, kakor je odgovoril, sam sem pogledal oddajo in nisem imel občutka, da bi bil v veliki zadregi, vsekakor lahko tudi ne bi odgovoril, nihče ne bi vztrajal, saj je bilo iz konteksta jasno, da je vprašanje zastavljeno iz vljudnosti in v duhu tematike, ki se je ravno takrat ponudila. Moramo vedeti, da gre za povsem spontan, sproščen pogovor brez scenarija, za t. i. 'small talk', kjer besedilo nastaja sproti in ni naučeno. Strinjam se, da je vprašanje nekoliko občutljivo in da se mu je bolje izogniti, a ga lahko pripišemo voditeljevi prostodušnosti in mladosti, ki v tovrstnih vprašanjih ne vidi nobene nevarnosti kot morda naš gledalec. Vsekakor mu bom to omenil in predlagal, da se takih vprašanj v bodoče ne zastavlja.«

Slovenščina v kvizu Vem

Gledalka **M. M.** je podala pripombo glede uporabe pogovornega jezika v kvizu Vem!
»Z veseljem spremljam kviz Vem, a ko slišim poklicnega igralca in voditelja, ki nas nagovarja s "spštvane gledalke in spštvanji gledalci", mi postane slabo...In drugi igralec in voditelj obvlada "tako da...tako da..." **Saša Jerkovič** je pravo nasprotje, vesel, nasmejan, z vsem spoštovanjem do tekmovalcev, ki zagotovo imajo tremo, ko so prvič tam...«

Odgovor odgovornega urednika Razvedrilnega programa **Maria Galuniča**.

»Zagotovo voditelji kdaj naredijo tudi kakšno napako ali jih zanese v pogovorni jezik. Vedeti moramo, da gre za oddajo brez vnaprej pripravljenega besedila (to namreč ni mogoče), vse izgovorjeno je sproti ubesedovano, kar nikakor ni lahko in kar prinaša tudi nevarnost. Ko je človek sproščen ali pod pritiskom, ga lahko nehote zanese v nižjo pogovorno zvrst, kot bi hoteli, kar ste tudi sami opazili. Za vodenje kviza smo izbrali dva profesionalna igralca (in našega kolega Jerkoviča, ki trenutno vodi oddajo Kdo bi vedel in je Vem zapustil) prav zato, ker nam je pomembno, da sodelujemo z jezikovno kultiviranimi in izobraženimi ljudmi. Menimo, da svojo nalogo – tudi v jezikovnem smislu - opravljata zelo dobro, a seveda nista popolna. Vsak javni govorec dela napake, še posebej ob takih okoliščinah, kot je televizijska oddaja. Opozorili ju bomo na omenjeni težavi, o katerih pišete. Z veliko vaje, samokritičnosti in s pomočjo pozornih gledalcev bosta gotovo popravila omenjene pomanjkljivosti.«

Tematika se v najširšem smislu navezuje na poglavje RTV Slovenija - Jezikovna kultura in deloma na varuhinjeni pobudi za vzpostavitev mehanizma usklajevanja jezikovnih smernic na ravni zavoda (zapis na str. 59).

Bo oddaja Ambienti ukinjena?

Dva odziva sta prispela v zvezi z neformalnimi napovedmi, da se oddaja Ambienti jeseni morda poslavlja, oba iz strokovne javnosti in naklonjena ohranitvi te oddaje o arhitekturi in kulturi bivanja. Ambienti sicer nastajajo v zunanji produkciji in se v celoti pokrivajo s sredstvi, pridobljeni na trgu, formalno pa sodijo v Razvedrilni program. Te okoliščine so bile problematizirane v odzivu gledalca aprila (glej aprilsko poročilo varuhinje, Kaj imata skupnega oddaja Ambienti in arhitektura, str. 13).

Iz mnenja **P. G.**:

»Ker lastniki slovenskih medijev na splošno nimajo posluha za arhitekturo kot kulturo in tudi sicer za poslanstvo kulturnega in splošnega ozaveščanja ljudi, preostane zagretim novinarjem pogosto le »poroka« s trgovci. Podobno je bilo z revijo Hiše, ali s prilogo Dela (Delo in dom). Arhitekti bi raje videli v oddaji vrhunsko arhitekturo podobno kot omenjena vrhunska moda, ki pa je v resnici pogosto preveč oddaljena od čutenja in razumevanja večine ljudi in jo, kot tako, ne bi bili pripravljene sprejeti. Torej bi bila takšna oddaja namenjena le ozkemu krogu poznavalcev ali prepričevanju že prepričanih. Tako pa ponuja oddaja vpogled v razmeroma dobro vsakdanjo arhitekturo, ki je mnogo boljša od žalostnega slovenskega povprečja in je zato lahko konkretna spodbuda za ljudi. Res pa je, da se je v oddaji ob njenih začetkih pojavilo tudi nekaj objektov, zaradi katerih sem imel tudi sam pomisleke, ali

je dostojno, da nastopim kot pedagog v njenem okviru (kaj bodo rekli študenti). Takšni zdrsi lahko uničijo vsak dober namen in kompromitirajo sicer dobro zamišljeno idejo. K sreči so bile to očitno porodne težave iz katerih se je oddaja uspešno izvila. Avtorji oddaje so pritegnili k sodelovanju vrsto uglednih svetovalcev, ki opozarjajo na primere dobre prakse. Občuten je tudi interes dobrih arhitektov za predstavitev svojih projektov v oddaji.«

Iz mnenja **Ž. D.:**

»Kritične misli so izbrane v premislek in razmislek o ukinitvi oddaje AMBIENTI, izvirne in edine izobraževalne oddaje, ki si je s svojo strokovno zasnovo in dovolj prijazno poljudnostjo utrla pot med ljudi. V letošnjem letu sem bila v oddajo tudi delovno vpeta, tako sem še bolj podrobno spoznala njeno večplastnost in kakovost, prepričanje o pomenu oddaje, o še več takih oddaj, se je močno utrdilo. Poleg tega pa mi ni ostala prikrita zagnanost in lucidna iznajdljivost ekipe, ki se je z vsem srcem lotila tega zahtevnega in za dvig splošne kulture bivanja pomembnega dela. Ukinitve oddaje, vest me je presenetila skupaj z odpovedjo načrtovanega (13.06) snemanja vile in vrta v Krškem, je preprosto nedopustna. Namesto o brisanju oddaje o arhitekturi in oblikovanju, bi morali razmišljati, kako ekipo podpret in k že utečeni oddaji dodati še kakšno na temo lepega in uporabnega v arhitekturi in oblikovanju – o novem in recikliranem, o obnovljenem in prenovljenem – razloženem na najbolj zahteven to je strokovno poljuden način.«

Odgovor vodstva Televizije Slovenija (posredovala **Natalija Gorščak**, pomočnica direktorice TV Slovenija):

»V Razvedrilnem programu TV SLO so v tej sezoni skrbeli za 4 oddaje, za katere morajo stroške produkcije in avtorstva, vključno z DDV, pokriti producenti s prihodki na trgu. Vsem štirim producentom (producentom oddaj Ambienti, Avtomobilnost, Pregreha brez greha, Bleščica) smo pred tednoma sporočili, da jim v tem trenutku ne moremo obljubiti pogodbe za jesensko sezono (pogodbe namreč sklepamo za vsako sezono posebej). Priprava rebalansa Programsko-produkcijskega načrta RTV Slovenija 2017 namreč ne omogoča natančnega načrtovanja programske sheme, ob tem pa je tudi nekaj nejasnosti glede spoštovanja pravil, povezanih z umeščanjem izdelkov in oglaševanjem v teh oddajah (glede na odločbe Akosa).

Producenti prej omenjenih oddaj so zunanja podjetja (d.o.o.-ji in s.p.-ji), ki pridobivajo denar na trgu, v primeru obljube ali potrditve sodelovanja za naslednjo sezono, bi to bila naša obveza in program ne more tvegati težav zaradi morebitne poslovne škode, ki bi podjetjem nastala, če kljub obljubi kasneje pogodb ne bi sklenili oz. jih ne bi ponudili v podpis.

Poudarjamo, da oddaj nismo ne črtali ne ukinjali; vnovič jih bomo uvrstili v shemo oz. predvajali v primeru, če bodo odpravljeni razlogi, omenjeni uvodoma, in če bodo producenti spoštovali pravila, standarde in merila, ki veljajo na TV SLO, in seveda finančni del pogodbe.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Pojasnjujem pa, da sem že v nekaterih prejšnjih primerih vodstvo opozorila, da morajo biti gledalci jasno in nedvoumno obveščeni, kakšni so vzroki za morebitne spremembe programa, krčenje ali ukinjanje oddaj. In da odsvetujem ad hoc spremembe, ki begajo javnost. Takšno je bilo tudi moje priporočilo ob pripravah na Programsko–produkcijski načrt 2018 (priporočila so objavljena v majskem poročilu, str. 41 in 65).

Dodajam, da bom tudi na podlagi vašega pisma vodstvo TV Slovenija pozvala, naj premisli, kako bo tematika arhitekture, oblikovanja in kulture bivanja bolj integrirana v programe, predvsem pod okriljem matičnih uredništev znotraj Kulturno-umetniškega programa, tako z izobraževalnega kot kulturno-umetniškega in ustvarjalnega vidika.

Dejstvo, da je oddaja Ambienti nastajala kot zunanja produkcija pod okriljem Razvedrilnega programa me je presenetilo že spomladi, ko sem prvič odgovarjala na vprašanje, povezano z oddajo, takrat glede umeščanja izdelkov in. V kontekstu t. i. product placementa je oddajo Ambienti obravnaval tudi Akos (zadnja odločba je bila izdana 13. 6 2017 in je objavljena na Akosovi spletni strani).«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Jadralno letalstvo 2017 (drugič)

Gledalec **P. M.**, ljubitelj zračnega in vodnega jadralstva je poslal tri sporočila: izrazil je razočaranje, ker se je ob obravnavi njegove pritožbe na seji Programskega sveta RTV Slovenija 22. maja jadralstvo omenjalo kot "butični šport", spraševal je, ali bo športni program TV Slovenija poročal o državnem prvenstvu Slovenije v jadralnem letenju (27. maj do 4. junij na Slovaškem), nato poslal tudi rezultate s tega tekmovanja, in naposled 28. junija posredoval obsežno pismo s številnimi vprašanji, podvprašanji, pojasnili in mnenji, z enim skupnim imenovalcem: ali se bo v prihodnje v programih TV Slovenija kaj več pozornosti namenilo jadralcem, tako vodnim kot zračnim?

Gledalcu P. M. je odgovorni urednik športnega programa TV Slovenija **Miha Žibrat** posredoval kontaktne podatke oseb za stike. Kot **varuhinja** sem izrazila podporo sklepom Programskega sveta, da se tej športni panogi posveti več pozornosti na multimedijски platformi RTV Slovenija. Obsežno korespondenco objavljam kot **PRILOGO** (str. 50).

Slovenščina športnih novinarjev

Gledalec **J. Š.** je imel pripombo na jezik športnih novinarjev.

“Sem samo srednješolec po izobrazbi, vendar me moti zelo slabo slovenščina športnih novinarjev. Pa saj so hodili v šole, a jih tam niso naučili našega jezika ? Besedni zaklad jim ni ravno v ponos, pri delu ki ga opravljajo.”

Urednik Športnega programa **Miha Žibrat**:

“...konkretnega odgovora na nekonkretne trditve ne morem dati. Lahko pa zagotovim, da se na vse kriptije trudimo izboljšati slovenski jezik v naših prenosih in oddajah. Na vsakotedenskih sestankih, kjer pregledujemo in razčlenjujemo naše prispevke imamo vedno tudi minute za naše lektorice. Te pripravijo nekaj drobcev iz slovenskega izrazoslovja, ki ga najpogosteje uporabljamo pri našem delu.”

Tematika se v najširšem smislu navezuje na poglavje RTV Slovenija - Jezikovna kultura in deloma na varuhinjeni pobudi za vzpostavitev mehanizma usklajevanja jezikovnih smernic na ravni zavoda (zapis na str. 59))

V. PROGRAM PLUS

Se bo Hišica v preriji nadaljevala?

Gledalko **B. K.** skrbi, kakšna bo usoda njene priljubljene nadaljevanke.

»Ali bomo na rtv slo lahko gledali tudi ostale sezone nadaljevanke Hisica v preriji. S hcerkama zelo rade gledamo eno mojih najljubših nadaljevanek iz moje mladosti in bi bilo res škoda ce bi jo po tretji sezoni prenehali predvajati.«

Odgovor je pripravila pomočnica direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak**.

»V času poletnih mesecev je 2. programu TV Slovenija veliko športnih prenosov in tedaj predvajanja nanizanke ne zamikamo, ampak ga umaknemo s sporeda. Glede na to, da bi poleti odpadlo preveč epizod, smo se odločili, da bomo po zaključku tretje sezone do jeseni predvajanje prekinili. S četrto sezono Hišice v preriji bomo tako nadaljevali septembra in na sporedu bo do začetka prihodnjega leta.«

VI. TELEVIZIJA IN PRILAGOJENI PROGRAMI

Arbitražni dan D razočaral gluhe in naglušne

Članica programskega odbora za invalidske vsebine **Frida Planinc** je v imenu gluhih in naglušnih izrazila globoko razočaranje, ker so bili prikrajšani za prilagojeno podajanje informacij.

»Od 14. ure naprej so na Rtv različni intervjuji, pogovori, nasveti, vse v zvezi z Arbitražo. Za gluhe gledalce pa kot da nas ni ! Nikjer podnapisov, nikjer tolmača, da bi vedeli, kaj se sploh govori, dogaja. Upali smo, da bomo vsaj v Dnevniku zvedeli glavne značilnosti oziroma sodbo, ki jo je izreklo Arbitražno sodišče. pa nič. oziroma skoraj nič. Javljanje v živo iz različnih krajev Slovenije za gluhe popolnoma nedostopno kot, da smo tretjerazredni državljani. Toliko govorjenja kaj vse bo Rtv naredila za gluhe gledalce, potem pa vse odpove pri prvem pomembnem dogodku, kar Arbitražna sodba je.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»S težkim srcem vam moram pritrditi. Menim, da si ustvarjalci RTV vsebin – televizijskih, radijskih, spletnih – zaslužijo vso pohvalo za poklicno angažirano, ažurno in natančno ter vsebinsko kakovostno podajanje informacij ta dan. Menim tudi, da si koordinatorka invalidskih vsebin na RTV SLO zasluži vso pohvalo za stalno prizadevanje v zagotavljanju dostopnosti za senzorno ovirane uporabnike; skoraj ne mine teden, ko se ne bi skupaj veselili vsaj majhnemu korakcu v pravo smer. Pa vendar: na dan razglasitve arbitražne sodbe je prišlo do kratkega stika, za gluhe in naglušne ni bilo poskrbljeno. Celo Dnevnik in Slovenska kronika, ki sta bila – tako kot vsak dan - simultano tolmačena v znakovni jezik, sta šla po spletu okoliščin v predvajanje šele naslednji dan (30. junij ob 0:45 na TV SLO3). To ni bilo prav, to se ne bi smelo zgoditi.

Za pojasnilo sem prosila odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija Jadranko Rebernik in gospo Matejo Vodeb. (...) Menim, da je njen odgovor vsebinsko celovit. Posebej me veseli, ker iz njega izhaja, da je bil spodrseljaj vsaj delno popravljen s podnaslovitvijo oddaje Studio 3 v ponovitvenem predvajanju 30. junija. Še bolj pa me veseli zagotovilo, da bo pripravljen poseben protokol ravnanj, ki bo preprečil podobne primere. Trdno sem prepričana, da bo takšen dogovor tudi zaživel v praksi. Za to se bom tudi osebno zavzela.«

Skupno pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa **Jadranke Rebernik** in koordinatorka invalidskih vsebin RTV Slovenija **Mateje Vodeb** objavljam integralno kot **PRILOGO** (str. 55)

Mnenje in priporočilo varuhinje: »Skrb za dostopnost vsebin vsem uporabnikom, tudi senzorno oviranim, je ena od pomembnih zavez RTV Slovenija, zapisana v zakonu, programskih standardih in tudi poklicnih merilih. Pripravo protokola za ravnanje ob podobnih primerih v prihodnje štejem za pomemben mehanizem, ki bo preprečil podobne spodrseljaje. Vodstvo Televizije Slovenija, uredništvo Informativnega programa in koordinatorka invalidskih vsebin naj protokol pripravijo in uskladijo v najkrajšem času, če je mogoče, v dveh mesecev. Na ravni RTV bi bilo treba čim prej dokončati tudi protokol o informiranju gluhih, naglušnih, slepih in slabovidnih ter oseb z drugimi oblikami invalidnosti v posebnih ali kriznih okoliščinah.

VII. SPLOŠNO

Bo poletje spet čas ponovitev?

Pred poletjem je gledalko **M. M.**, ki jo na TV Slovenija privlačijo predvsem dobre dokumentarne in izobraževalna oddaje, zaskrbelo, da bo prihodnja dva meseca v programu televizije veliko in preveč ponovitev oddaj.

“Neki gospod mi je rekel, da se prav zaradi teh ponovitev boji poletja. Rekel pa je tudi, da imajo ljudje dopuste tudi v proizvodnji in trgovini, a delo v proizvodnji kljub dopustom teče naprej, v trgovini pa tudi čez poletje ne prodajajo solate iz lanske sezone.

Bi lahko bilo teh ponovitev malo manj?”

Gledalki je odgovorila pomočnica direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak**. Pojasnila je, da je Televizija Slovenija po zakonodaji zavezana k spoštovanju kvot evropskih avdio-vizualnih del, kvot slovenske produkcije in kvot slovenske neodvisne produkcije, zato da je javna televizija tudi poleti zavezana, da objavi v najbolj gledanih terminih določeno število premier.

»Podatki o premierah in ponovitvah skozi vse leto kažejo, da poleti ni manj ponovitev kot skozi vse leto, torej dopusti ne vplivajo na produkcijo na TV Slovenija. Obenem je poletje čas, ko snemamo oddaje, ki si jih lahko potem ogledate skozi leto, največ je produkcije otroških oddaj. Ravno tako v studiih TV Slovenija poleti študentje AGRFT snemajo kratke študentske filme, tako da nič ne stoji, kot meni neimenovani gospod.

vse leto **jun-sept**

TV SLO 1 + TV SLO 2

leto	delež ponovitev	leto	delež ponovitev
2016	53,5%	2016	55,9%
2015	53,3%	2015	63,3%
2014	48,6%	2014	52,1%
2013	51,6%	2013	58,5%

vse leto **jun-sept**

TV SLO 1 + TV SLO 2 + TV SLO 3

leto	delež ponovitev	leto	delež ponovitev
2016	58,0%	2016	61,1%
2015	57,7%	2015	65,3%
2014	56,1%	2014	61,7%
2013	58,0%	2013	63,8%

Letos smo posebej za poletni čas kupili avstralsko nadaljevanko »Kjer sem doma«, ki bo premierno na sporedu vsak dan, na sporedu so premierno vse informativne oddaje in nove dokumentarne oddaje, obenem pa je vedno premierno tudi petkovo razvedrilo, filmski osrednji program in seveda športni program na TV SLO 2. Meseca julij in avgust sta v športnih uredništvih RTV Slovenija že tradicionalno posvečena prenosom tekem v kolesarstvu, plavanju in atletiki in omenjeno tradicijo bomo nadaljevali tudi v letošnjem poletju, saj so na sporedu 104. dirka po Franciji, svetovni prvenstvi v plavanju in atletiki, prejšnji teden ste si ogledali prenos prve etape dirke po Sloveniji, začeli pa so se prenosi tekem Pokala konfederacij.«

Zamujanje poročil

Gledalca **D. B.** je zanimalo, kako je mogoče, da je 11. 6. prišlo do res velikih razlik v časopisnem in spletnem sporedu ter nato predvajanju. Poročila so bila v časopisu napovedana za 22.10, na MMC za 22.20, dejansko so bila predvajana ob 22.25.

Pojasnilo je pripravila pomočnica direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak**.

«Do zamujanja je v tem primeru prišlo zaradi razlike med načrtovanim številom oglasov in realiziranim številom – naročniki namreč velikokrat naročila potrdijo tik pred zdajci, obenem pa so oddaje velikokrat daljše ali krajše, kot je načrtovano.»

Pričakovali nove dokumentarce, dobili stare

Gledalka **B. P.** je v prazničnih junijskih dneh z veseljem čakala predvajanje dokumentarnih oddaj o pomembnih zgodovinskih osebnostih, ki sta zaznamovali prizadevanja za državnost - o dr. Bučarju in dr. Pučniku. Oddaji sta bili opazno in atraktivno napovedovani, iz samooglaševanja je bilo mogoče sklepati, da gre za noviteti, ob ogledu obeh oddaj (24. in 25. 6.) pa se je izkazalo, da gre za ponovitve.

»Prosim vas za pojasnilo, zakaj se ob številnih napovedih oddaj v dneh pred njunim predvajanjem ni navajalo, da gre za ponovitve tj. za starješi oddaji - morda bi se lahko v pisnem navajanju napovedi in naslova oddaj na zaslonu ob naslovu oddaje v oklepaju zapisala letnica produkcije ali beseda "ponovitev". Ali pa bi glas v "off"-u povedal, da ob prazniku ponavljamo vsebino, ki pomaga razsvetliti čas vzpostavljanja državnosti. Vsekakor se mi zdi, da opravljena oblika ponavljajočih napovedi ni vsebovala potrebne oziroma celovite informacije. Veljalo bi tudi preveriti, ali ni označevanje "ponovitev" celo zakonska obveznost.

Obe oddaji sta odlični in ju je bilo vredno ponovno spremljati in predvajati, pišem pa zato, ker se mi zdi, da je bilo napovedovanje na sami TV Slovenija zavajajoče, saj sem tudi sama po teh napovedih premišljevala in malo tudi pričakovala, da morda gre za nekaj novega, kar ste za ta praznični čas letos ustvarili.»

Odgovor pomočnice direktorice TV Slovenija **Natalije Gorščak**:

"TV Slovenija pri ponavljanju slovenskih dokumentarnih filmov oziroma vseh programskih vsebin upošteva vse zakonske obveznosti, kar pomeni, da poleg sigle 1 vedno zapišemo ZNOVA, ko gre za ponovitve slovenske produkcije. Že to, da zapisujemo ZNOVA je redkost na ostalih javnih televizijah, ki ravno tako ponavljajo starejše oddaje in dokumentarne filme. Naša zakonodaja je glede označevanja in programskih kvot že tako ena najbolj restriktivnih v Evropi, tako da ne vidimo potrebe, da bi v program zapisovali podatke, ki so zapisani v opisih na spletu, na TTX-u in v tistih tiskovinah, ki želijo objaviti podatke o programu."

Pomočnica direktorice je zagotovila, da bodo v prihodnje v napovedovanju ponovitvenih predvajanj bolj pazljivi, saj namen vsekakor ni vzbujati napačnih pričakovanj, temveč gledalce povabiti k ogledu odlične domače produkcije, ki jo je vredno videti tudi v ponovitvi.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Prenos bogoslužja je zamujal, zakaj?

Zadeva je po naslovu in vsebini identična zadevi iz poglavja Televizija Slovenija, Kulturni in umetniški program (str. 14). Ker je bila 4. 6. binkoštna nedelja, je prenos bogoslužja potekal tudi na Prvem programu Radia Slovenija, kjer so zaradi zamika prenosa prav tako morali spreminjati program. Prvi odziv je posredoval direktor Radia Slovenija **Miha Lamprecht**, urednik Uredništva verskih oddaj **Boštjan Debevec** se je vsem zahvalil za hiter odziv.

Nivoji glasnosti na radiu

Poslušalec **J. P.** je ob spremljanju prvega radijskega programa opazil, da glasnost programa ni vedno ista.

“Med različnimi prispevki (po telefonu, na terenu, ipd.) niso uravnane glasnosti. Velja tudi za ostale programe.”

Iz odgovora **varuhinje**:

»Vsekakor še ob tej priložnosti poudarjam, da je pri tovrstnih pripombah najbolj koristno, če si zapomnite konkreten primer, ko je bila slišnost slaba ali pa so bile ravni neizenačene – v tem primeru lahko od odgovornih zahtevamo konkretno ugotovitev vzroka za napako in trajno odpravo te napake. To pa je verjetno naš glavni cilj!«

Pojasnilo o nadzoru glasnosti je pripravil v. d. vodje radijske produkcije **Janez Ravnikar**.

»Skladno s priporočili EBU so vsi programi Radia Slovenija predvajani z nivojem +6 dBU. Res je, da je to elektrotehnični pojem, ki pomeni uravnano glasnost v teoriji, v praksi pa lahko pride do odstopanj zaradi različne energijske vrednosti posameznega vira. Delno bo to pomanjkljivost odpravila loudness meritev, vendar se različnim odstopanjem, predvsem zaradi manj kakovostnih virov, še vedno ne bomo mogli izogniti.

Pre poslušali smo celoten jutranji servis 9.6.2017. V oddaji, ki je potekala v živo, ni bilo predvajanega prispevka ali vklopa iz terena, sodelovalo pa je šest poslušalcev preko telefonskih zvez. Vsi so bili jakostno dovolj izkrmiljeni, drži pa, da se je tri od njih dobro razumelo, tri pa slabše. Razumljivost je odvisna od kvalitete telefonskih zvez in samega mikrofona v telefonskem aparatu pa tudi od načina govora posameznih poslušalcev. Na slednje na programu ne moremo vplivati.

Navedbe o ne uravnavanju glasnosti na drugih programih bi bilo potrebno konkretizirati na primeru. Kot je bilo v eni od oddaj Svetovalni servis poudarjeno in pozvano s strani Varuhinje, naj poslušalci pri pripombah in pohvalah navedejo konkretne primere, da se lahko zadeve tudi rešuje.«

Jazz na radiu: preveč ali premalo?

Poslušalca **Z. K.** je razburilo mnenje poslušalke Jutranjega servisa, v katerem je sodelovala varuhinja, da je jazz v radijskih programih preveč.

»Ravno nasprotno: ni ga pred 22.30 uro, z izjemo na Arsu v sredo od 9.-10. In ko je, je na dveh programih hkrati. (pon: Rončel na 1. in na 3. (od 23.-24.) Včasih pa je bil sočasno še Rončel na TV. Kako bomo vzgojili občinstvo, če v "prime time" terminih ne bomo osveščali in pridobivali nove poslušalce. In ker jih ne bomo pridobili, tudi ne bo povpraševanja. In bomo rekli: ljudje to potrebujejo. Je kaka možnost, da bi jazz predstavili mladim in tudi nepoznavalcem?«

Odgovorni urednik Prvega programa Slovenija **Andrej Stopar** je poslušalcu odgovoril, da na Prvem glavnini specializiranih glasbenih oddaj namenjajo večerni pas.

»Ob torkih je ob 22.40 na sporedu oddaja Big Band RTV Slovenija se predstavi (ureja Alja Kramar), ob petkih pa ob 23.15 Jazz pred polnočjo (ureja Hugo Šekoranja). Elemente jazz je mogoče slišati tudi v Nedeljskih večerih z Branetom Rončelom (nedelje med 20.00 in 21.30, v poletni shemi med 20.00 in 22.00), občasno pa tudi v oddaji Etnofonija, ki je sicer namenjena etnu, ampak tudi te zvrsti so pogosto jazzovsko obarvane (ob ponedeljkih ob 22.40, ureja Peter Barbarič). Občasno jazzu namenjamo tudi Sobotni glasbeni večer (med 20.00 in 22.00). Jazzu tudi sicer namenjamo precej pozornosti v glasbenih opremah, zato ga lahko slišite tako v jutranjem programu, kot tudi v dnevnih programskih pasovih. Sicer pa je Prvi informativni program, ki se odziva na aktualno dogajanje, o njem poroča, ga analizira in komentira, zato skušamo število rednih oddaj v dnevnem pasu prej omejiti in ne razmišljamo o novih. Predvsem o glasbenih ne. Namesto tega bomo več naporov usmerili v urejanje avtorskih pravic za objavo na spletu. Tako bodo večerne oddaje dostopnejše tudi tistim, ki jih posamezna področja zanimajo, a radia zvečer ne poslušajo. Prvi program je program z izrazito širokim glasbenim spektrom. Pedagoško komponento je pogosto mogoče čutiti tudi v naših rednih opremah. Kljub širini skušamo biti tudi dovolj izčrpni, informativni in izobraževalni. Samo upamo lahko, da nam to tudi uspeva.«

Poslušalec **Z. K.** se je za odgovore zahvalil, a je opozoril tudi na pomanjkanje koordinacije med programi glede tematsko podobnih glasbenih oddaj.

»Oddaje so sočasno na sporedu, kot bi "levica ne vedela, kaj dela desnica." Ponedeljek so bile hkrati celo štiri. (še TV), v petek in soboto pa običajno dve.«

Kaj ko bi poslušalci izbirali pesmi?

Poslušalec **G. Š.** je velik ljubitelj narodnozabavne glasbe; ker je slaboviden, je še posebej navezan na radijski program.

»To je glasba s katero je zrasla marsi katera generacija.. tudi moja. Žav pa naš ljubi Radijo Slovenija teh posnetkov sploh ne zavti več. Tu pa moram vsaj malo okarati glasbene urednike, ki imajo vso možnost, da bi tu in tam zavrteli tudi kaj od teh

posnetkov, in bi generaciji starejših.. kot tudi meni polepšali dan in obudili spomine na mladost. Moje mnenje je, da se na Radiju Slovenija vrti vse premalo narodno zabavne glasbe. Moj predlog bi bil, da bi uvedli oddajo v kateri bi ljudje lahko izbrali svojo skladbico, ki bi jo radi slišali. Nekje med oddajo pa se zavrti starejši posnetek in se, da možnost ugibanja kdo bi prepoznal izvajalca. Takšne oddaje bi znale biti kar zanimive.«

Odgovor odgovornega urednika **Andreja Stoparja**:

»Poslali ste zanimiv predlog. Razmišljamo, da bi ga uresničili kar v naši osrednji oddaji s področja narodno zabavne glasbe, v Četrtekovem večeru. Arhiv Radia Slovenija je dejansko zelo bogat in moramo ga bolje izkoristiti.«

Šolska medicina in farmacija

J. M. se je pritožil, ker so po njegovem mnenju novinarji v oddajah RTV preveč naklonjeni uradni medicine in farmacevtski industriji.

Ta ista rtv pa ne objavi kontra resnic ki jih je zelo veliko, vendar jih farmacevtski lobi, ki je poln milijard dolarjev s svojimi dobro plačanimi lobisti preprečujejo na različne načine, tudi tako, da plačujejo posameznim urednikom Tv hiš, časopisov itd.... Velik škandal je bil v Italiji s skorumpirano italijansko vlado- ministrstvom za zdravstvo, ki je bilo podkupljeno s strani farmacije in uspelo uvesti kazen za starše kar 7500 evrov, če otroka niso dali cepit in to ne za 4 cepiva, ampak kar 12....no ljudje so se potrudili in zahtevali svoje pravice in EU sodišče je naredilo svoje in odločilo.... Vendar vaša-naša RTV o tem ni poročala. To je zelo zanimivo, da ni poročala, saj je to zelo velika informacija, npr. jaz vem za to, torej bi lahko nek novinar ki pokriva to področje tudi vedel.....«

Odgovor urednika Prvega programa Radia Slovenija **Andreja Stoparja**:

»22. junija smo prispevek o tem objavili v Radijskem dnevniku, imeli pa smo tudi intervenco na Prvem programu. S cepljenjem pro et contra smo se v naših programih že tudi veliko ukvarjali. Mislim, da je ogorčenje poslušalca/gledalca povsem neupravičeno. Programa ne cenzuriramo, farmacevtov se ne bojimo. Zmeraj pa se naslanjamo na mnenje stroke, to pa drži. Stroka pa cepljenje v veliki večini podpira in priporoča. Kar pa ne pomeni, da pri nas ni mogoče slišati tudi drugačnih mnenj.«

Iz odgovora **varuhinje**:

“Z urednikom se strinjam, da mora imeti pri debatah, ki se nanašajo na javno zdravje, prvo besedo stroka, pri čemer pa se mora omogočiti predstavitev stališč tudi zagovornikom alternativnih pogledov na neko tematiko. Ko gre za vprašanje obveznega cepljenja (ki ga ne predpiše RTV Slovenija, ampak država Slovenija), se programi RTV Slovenija tega načela tudi držijo. Ob tem naj dodam, da je vaše navajanje domnevne povezave med obveznim cepljenjem v Italiji in zadnjo sodbo Evropskega sodišča v Luksemburgu netočno. Sodba se nanaša na primer iz leta 1999 v Franciji.

Zaradi relevantnosti tematike sem pristojnim uredništvom predlagala, da sodbi in konsekvencam posvetijo še večjo pozornost.«

Dialog s civilno pobudo za pluralni radio, tretjič

V okviru dialoga s civilno pobudo za pluralni radio (glej varuhinjino poročilo za april) sem 6. junija 2017 pripravila pogovor o slovenski verski glasbi, in sicer o vsebini oz. razumevanju tega pojma, ki zaradi nedefiniranosti pušča prostor za različne interpretacije in s tem tudi za nesporazume.

V strokovni razpravi so sodelovali glasbeni urednik Prvega **Rudi Pančur**, odgovorni urednik Arsa **Matej Venier**, urednica in avtorica oddaje Musica Sacra **Polona Gantar**, vodja založniške dejavnosti ZKP RTV **Mojca Menart** ter direktor Radia Slovenija **Miha Lamprecht** in urednik uredništva za religije in verstva **Boštjan Debevec**. Zapis s sestanka v celoti objavljam kot **PRILOGO** (str. 56).

V organizaciji Programskega sveta je 26. junija 2017 potekala panelna razprava o verskih vsebinah na RTV Slovenija, na kateri so med drugim sodelovali vsi predstavniki pobude (dr. **Janez Juhant**, **Sebastjan Valentan**, **Drago Vogrinčič**); posnetek je dostopen na spletni strani http://4d.rtv slo.si/oddaja/tematska_konferenca_RTV/173250733.

Glasbeni urednik Prvega Rudi Pančur je vodstvo RTV, urednike in varuha seznanil z dokumentom, v katerem član pobude Drago Vogrinčič navaja vrsto netočnosti o urednikovem delovanju in neprimernih kvalifikacij; dokument je bil posredovan na različne naslove.

Pismo podpore uredniku Rudiju Pančurju in prošnjo za posredovanje v zaščito njegovega dobrega imena so poslali glasbeni uredniki Prvega programa Radia Slovenija.

Vsebina dokumenta, pismo urednika Rudija Pančurja ter poziv urednikov odpirajo vprašanje, ali in kako lahko varuhinja nadaljuje odprt dialog s civilno pobudo v takšni sestavi, saj sta za dialog potrebna medsebojna spoštljivost in pripravljenost na dogovor (namesto potez, ki antagonizirajo drugo stran).

II. PROGRAM ARS

Slovenščina v jazzovskih oddajah na programu Ars

Poslušalec **A. B.** je pozval k doslednejši uporabi slovenščine v jazzovskih oddajah na programu Ars. Obsežno utemeljitev, varuhinjin odgovor, ki vsebuje pojasnili lektorske koordinacije in odgovornega urednika Arsa **Mateja Veniera**, objavljam kot **PRILOGO** (str. 57).

V času končne redakcije tega poročila se nakazuje, da se bo korespondenca nadaljevala, in sicer z dodatnimi pojasnili urednikov jazzovskih oddaj.

Tematika se v najširšem smislu navezuje na poglavje RTV Slovenija - Jezikovna kultura in deloma na varuhinjini pobudi za vzpostavitev mehanizma usklajevanja jezikovnih smernic na ravni zavoda (zapis na str. 59).

III. SPLOŠNO

Zakaj je objava osmrtnic tako draga

Poslušalko **M. M.** je zanimalo, zakaj je objava osmrtnice na Prvem programu Radia Slovenija tako draga.

“Za minuto branja zaračunate več kot 50,00 EUR, če sta dve objavi v dveh dneh je to 100,00 EUR, medtem ko so nedeljska voščila brezplačna? Zakaj človeka, ki je izgubil svojca, pa bi to želel preko objave na radiu sporočiti sorodnikom, znancem in prijateljem, tako grdo »oberete«? Najbolj »nasankajo« ljudje, ki so ob smrti svojca zelo prizadeti; pogrebna podjetja jim ponudijo od A do Ž, tudi objavo osmrtnice na radiu, vendar žalujočim v žalosti, obupu in nemoči še na misel ne pride, da bi vprašali za ceno, ob prejemu računa pa jim je žal, da so osmrtnico naročili pri vas.”

Odgovor je pripravila vodja službe za trženje radijskih programov **Petra Melinc**.

“Ceno objave osmrtnic na Prvem programu Radia Slovenija smo postavili upoštevajoč doseg Prvega programa ter glede na cene objave osmrtnic v drugih medijih, seveda pa smo upoštevali dejstvo, da je Radio Slovenija javni radio, financiran prvenstveno z RTV prispevkom.

Zato je cena objave osmrtnice na Radiu Slovenija v primerjavi z drugimi mediji, ki nudijo to možnost, kljub bistveno večjemu dosegu, najcenejša.”

Poslušalka **M. M.** se je zahvalila za izčrpen odgovor, s katerim pa ni bila povsem zadovoljna in je svojo pripombo dodatno utemeljila, in sicer s cenikom zasebne radijske postaje.

»Radio Ognjišče tudi pokriva vso Slovenijo, pa je cena objave ene osmrtnice več kot za polovico cenejša – prva objava 20 EUR z DDV, vsaka nadaljnja objava 10 EUR z DDV. Na drugih radijskih postajah se cene gibljejo 10 do ca 25 EUR (...). V našem, kamniškem koncu, smo bili, vsaj na podeželju od nekdanjih navajani, da smo osmrtnice naročali na Radiu Slovenija. Več desetletij nazaj je bilo v mnogih družinah v navadi in je še zdaj, da je kosilo okrog 13. ure, da se lahko ob njem poslušajo poročila, vreme in osmrtnice. Kar mi seže spomin nazaj, pa sem stara preko 60 let, je bilo v vasi tako. Osmrtnice je redno poslušal moj ded, moj oče in jih poslušam tudi jaz. Vsi smo vedeli, da če je kdo umrl, bomo to zvedeli preko Radia Slovenija. (...) Zato ponovno apeliram na vas, da poskušate povprašati, če obstaja kakšna možnost pocenitve objave osmrtnic? Mogoče tudi na račun objave voščil ob nedeljah. Naj voščilo, ki je srečen trenutek, stane 10 ali 15 EUR, osmrtnice pa za ta znesek pocenite. Pri voščilih tudi opažam, da odkar so zastonj, se v vlogi naročnika večkrat pojavljajo ene in iste osebe oz. društva – vem, da imamo možnost vsi, a včasih je želeni termin zaradi tistih, ki voščijo večkrat na mesec, zaseden že precej vnaprej.«

Iz pristojne službe so sporočili, da bodo o tem razmislili, ko bodo pripravljali predlog cenika za prihodnje leto.

MMC

I. VSEBINE

Objava komentarjev v realnem času

Uporabnik MMC **L. K.** se je pritožil, ker mu moderator ni omogočil, da bi članek "Islamska skupnost v BIH zahteva pojasnila zaradi Grimsa" (9. 6. 2017) komentiral v realnem času:

»Komentar, ki sem ga napisal ob 22,20, se namreč nikakor ni pojavil na zaslonu. V svojem komentarju sem se odzval na komentar, ki je bil kot zadnji objavljen ob 21,59, v katerem je nekdo zapisal, da je Grims gnida, ki si zasluži izobčenje. (...) Sprašujem vas, ali boste zaradi takega neprofesionalnega opravljanja dela na javnem zavodu, za katerega tudi jaz plačujem naročnino, proti temu moderastorju kakorkoli ukrepali.

Iz Uredništva novih medijev so sporočili, da je bilo komentiranje predmoderirano, vendar zapisa, kot ga navaja uporabnik, niso zasledili. Pritožbe ni bilo mogoče obravnavati, ker uporabnik ni sporočil svojega uporabniškega imena.

"Načeloma pa pojasnujem, da za komentiranje in moderiranje veljajo pravila kodeksa (<http://www.rtvlo.si/strani/moj-splet/669#pravila>), da lahko na neprimerno vsebino nekega komentarja vedno opozorite s prijavo prek ustreznega gumba, glede objave ali neobjave vašega komentarja pa povprašate moderatorja, ki vam bo najboljše pojasnil konkretno odločitev v konkretnem primeru."

Z neobjavo komentarja poteptana svoboda govora?

Uporabnik **I. F.** je sporočil, da je pod člankom "Jaklitscheva v Kočevskem rogu: Pobiti v breznu so vzor ljubezni do domovine" (3. 6. 2017) oddal komentar, ki pa mu ga moderatorji niso objavili.

»Tito in Kardelj sta bila prva kolaboranta z nacisti, zato sta prakolaboranta. 13. maj 1941, Tito Moskvi: 'Odzvali se bomo v slučaju, če boste napadeni.' MMC mojega dvovrstičnega besedila ni objavil. Trdim, da je stališče izraženo demokratično, zato neobjavo razumem kot cenzuro značilno nedemokratičnim ustanovam. Z neobjavo je MMC izrazil nespoštovanje do uporabnika MMC, ki je javno izrazil svoje stališče. (...) Pri obravnavi zgodovinskih tem in mnogih aktualnih vsebin vezanih na samostojno Slovenijo, RTV SLO mnogokrat deluje v škodo resnice, ki je ta hip medijsko najbolj teptana entiteta samostojne Slovenije. To zaznavamo in se zavedamo bralci, poslušalci in gledalci, ki svobodno mislimo. (...) Vam, v funkciji odgovorne osebe za varstvo pravic uporabnikov v sistemu RTV, izrekam negativno oceno, ker se poročanje RTV vedno bolj izraža kot politična cenzura v škodo demokracije. Uporabniki RTV storitev imamo pravico prejemati objektivne vsebine. Tega kriterija ne izpolnujete.«

Urednica Uredništva novih medijev **Kaja Jakopič** je pojasnila, da je bilo komentiranje predmoderirano, kar je tudi pisalo ob članku ("zaradi občutljivosti tematike in zagotavljanja

višjih standardov razprave skladno s pravili pred objavo moderirani"). Posebej je bil zapisan poziv komentatorjem, naj se držijo teme, naj ne uporabljajo sovražnega govora in upoštevajo pravila.

»Uporabnik je po mnenju uredništva podal komentar, ki je bil izven teme prispevka. Prav tako je zapis deloval provokativno in je izzival negativne reakcije pri drugih uporabnikih. Po mnenju uredništva je s komentarjem kršil točki 5. in 6. Standardov in pravil komuniciranja na spletnem mestu rtv slo.si.

5. Spoštoval bom mnenja drugih udeležencev in premislil, kakšen vtis bodo moji komentarji pustili nanje. Strinjam se, da ne bom namerno izzival, vznemirjal (trolanje) in posnemal drugih uporabnikov ali se izdajal za nekoga drugega.

6. Na forumu ter v komentarjih novic in blogov se bom držal tematike novic, bloga ali foruma. Debate ne bom preusmerjal na drugo tematiko in sporočila, ki z izvirno temo niso vsebinsko povezani. Teme na forumu bom poimenoval smiselno in ne bom odpiral več tem z isto tematiko ali ponavljal praznih in identičnih sporočil (smetil).

Uporabniku so poslali tudi vsebinski odgovor, na katerega ni odgovoril: Komentar ni bil objavljen, saj gre za očitno netočnost in s tem tudi neprimerno relativizacijo antifašističnega upora, prav tako je komentar izven teme prispevka. Enako bi lahko nekdo za nacizem in kolaboracijo obtoževal države, ki so sklenile Münchenski sporazum, pakte s takratno Nemčijo so podpisale tudi Francija, Britanija in nekatere druge države. Takšni komentarji, kot je vaš, le spodbujajo obračunavanje med uporabniki in preusmerjajo debato.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Menim, da je uredništvo ravnalo prav, ko se je pri članku odločilo za predmoderacijo, prav tako menim, da je moderator ravnal prav, ko se je v skladu s točkama 5. in 6. pravilnika odločil, da komentarja ne bo objavil.

Vsebinsko se kot varuhinja o tematiki in tudi o vaših navedbah v zvezi z zgodovinskim dogajanjem ne morem izrekati, ne le zato, ker nimam takšnih pooblastil, ampak tudi zato, ker za to nisem kvalificirana in kompetentna.

Lahko pa zapišem, da imajo ustvarjalci RTV vsebin in tudi uredniki, ki vsebine moderirajo, izjemno odgovornost, ko gre za teme, ki imajo velik javni odmev in sprožajo tudi strokovne polemike, in ki javnost delijo ali celo poglobljajo družbene delitve in nasprotja. K takšnemu odgovornemu ravnanju jih zavezujejo tako programski standardi kot poklicna merila. Moderatorji so dolžni poskrbeti, da nek mimobežen zapis, ki zadeva občutljivo obdobje polpretekle zgodovine, in je navržen brez resne utemeljitve, strokovne teže, konteksta, poglobitve in navedbe vira (kar komentarji uporabnikov po naravi so), ne bo dodatno razvnel strasti, preusmeril pozornosti z osrednje teme, potenciral nasprotij in znižal ravni kulture dialoga. S takšnim skrbnim in profesionalnim ravnanjem moderatorji ostalim uporabnikom zagotavljajo prostor demokratične debate. Pri tem morajo moderatorji do konkretne vsebine ohraniti kritično distanco in nepristranskost.«

Uporabnik se tudi po nadaljevanju korespondence s pojasnili ni strinjal.

Blog je čudežno izginil, zakaj?

Uporabnik **V. P.** se je pritožil, da je blog, ki ga je objavil na spletnem mestu rvslo.si, po nekaj urah izginil.

“Sklepal sem, da je prišlo pri izbrisu bloga do napake, do pomote - zato sem blog objavil še enkrat, hkrati pa administratorju poslal še eno zasebno sporočilo, kjer sem ga o tem obvestil ter ga prosil, da mi pove, kaj je narobe - če sploh kaj - da blog uredim in popravim.

Odgovora nisem dobil.

Čez nekaj časa je bil moj blog že drugič izbrisan, jaz pa blokiran - na MMC ne morem več sodelovati. Brez razloga, brez pojasnila, brez opozorila, brez odgovora.

Danes pa presenečeno ugotavljam, da je nek drug uporabnik celotno besedilo mojega bloga objavil kot komentar pod nekim drugim blogom.

Očitno besedilo mojega bloga ni sporno, saj ga administrator povsem mirne duše pušča na MMC. (...)

V čem je problem? Sem vam jaz osebno antipatičen - glede na to, da vas vsebina ne moti? Kakšna merila sploh imate za izbris blogov in blokiranje uporabnikov - glede na to, da eni povsem arbitrarno ostajajo, drugi pa so povsem arbitrarno brisani?”

Pojasnilo je podala urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič**.

“Uporabnik je bil blokiran, njegov zapis pa umaknjen. Vsebina bloga je bila neprimerna in žaljiva do drugih uporabnikov. Pravili, ki sta bili kršeni:

2. Različna mnenja in njihovo primerjanje so bistvo vsake spletne razprave, zato ne bom osebno besedno napadal, grozil, žalil in blatil souporabnikov, avtorjev in drugih ljudi.

3. Ostro kritiko ali nestrinjanje s posameznimi mnenji bom izražal brez osebnih napadov in žalitev. Kritike organizacij, institucij, skupnosti ali strank bom argumentiral in izrazil na vljuden način.

Prav tako gre za uporabnika, ki je bil v preteklosti že večkrat blokiran, in krši 19. pravilo naših Pravil komentiranja:

19. Da ne bi peščica težavnih uporabnikov s kršenjem pravil motila večine in povzročala nevšečnosti, administrator ob manjših prekrških uporabnika opozori, ob nadaljnjih ali grobih kršitvah pa ga doda pod nadzor ali blokira. Uporabniku, ki je bil zaradi neupoštevanja pravil dodan pod nadzor ali blokiran, se onemogoči registracija novega uporabniškega imena. Registriranje več uporabniških imen z namenom nadaljnjega kršenja pravil ni dovoljeno. Uporabniškega imena in gesla ne odstopajte drugim osebam.

Pod blogom se ni razvila debata, saj je uporabnik z up. imenom »Venceslav P.« po naših podatkih registriral še dve uporabniški imeni »Megevan« in »rašpla«, pod katerimi je oddal dva od treh komentarjev. Vsa uporabniška imena so bila isti dan tudi onemogočena.”

Kdo bdi nad neprimernim govorom?

Uporabnik **I. A. H.** je protestiral, ker je uredništvo po njegovem mnenju premalo strogo do enega od uporabnikov.

»Prosim, da takoj ukrepate in to grozoto zbrisete. In ker je to ponovna (stota? tisoča?) kršitev pravil MMC, ki si jo je dovolil uporabnik "xy", je zdaj pa res čas, da naredite red in ga za vedno blokirate.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Na povezavi, ki ste jo kopirali, ni nobenega zapisa, zato se o tem ne morem izreči. Za odnose z uporabniki je zadolženo uredništvo MMC, če menite, da kakšen uporabnik krši pravila spletnega komuniciranja, na to opozorite administratorje. Hkrati vas vabim, da se v podajanju pritožb izogibate uporabi besed, ki diskvalificirajo druge uporabnike (»ogabnost«, »svinjarija«, »hinavsko«, »ostudno«).«

Koga motijo prigodnice in verzji?

Uporabnik **B. G.** je zapisal, da je od decembra 2016 registriran komentator in da se od takrat redno oglašča »s svojimi rimanimi prigodnicami«, konec junija pa je bil nenadoma blokirani.

»V pesmih se vedno izogibam neprimernim besedam in dosledno upoštevam lastno pravilo, da namesto navajanja konkretnih imen in dogodkov uporabljam prispodobe, besedno igro in druga sredstva, ki so v pesništvu na voljo. Od 270 pesmi, ki so v veliki večini satirične narave, jih je bilo 44 ali 16 % kljub temu prepoznanih kot komentar z neprimerno vsebino, vendar jih je kar nekaj po ponovni objavitvi čez daljši ali krajši čas brisanje preživelo. V nekaterih primerih sem odstranil ali zamenjal tiste dele, ki bi utegnili biti sporni, v drugih to niti ni bilo potrebno. Od 22. junija 2017 dalje se je odstranjevanje mojih komentarjev intenziviralo in se 29. junija sprevrglo v dobesedno takojšnje brisanje, čeprav niso objave zadnjih dni v ničemer odstopale od polletne prakse. Nasprotno, nemudoma so bile izbrisane pesmi z zelo nevtralno vsebino, ki jih administrator torej niti ni utegnil prebrati.«

Pojasnilo urednice Uredništva novih medijev **Kaje Jakopič**:

»Uporabnik "nautilus" je blokirani zaradi t.i. smetenja, to pomeni ponavljanje identičnih sporočil. Na začetku so mu administratorji brisali, ampak ni prenehal s temi ponavljajočimi kršitvami naših pravil. Uporabnik je objavil okoli 100 enakih objav (zapis v verzih) pod različnimi temami. Pozvali smo ga, da te zapise v verzih raje objavlja v okviru bloga, ki si ga lahko odpre na našem spletišču, vendar se na to ni odzval. Ker je bilo tega res tako veliko, smo zadevo lahko rešili edino tako, da smo njegovo up. ime blokirali, saj smo dobivali pritožbe zaradi njegovih objav tudi s strani naših uporabnikov.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Že podatek, ki ste ga sami posredovali, in sicer, da ste v pol leta objavili 270 verzov, govori o izjemni pogostosti objav. Lahko razumem vašo strast do izražanja mnenj v obliki satiričnih verzov ali prigodnic, zato se mi zdi predlog uredništva, da svojo kreativno plat realizirate na blogu, medtem ko v morebitnem sodelovanju v forumskih debatah upoštevate komentatorska pravila, kamor sodijo tudi oblikovne

omejitve, zelo smiseln. Prepričana sem, da bi se administratorji tako lahko hitro odločili za deblokado vašega uporabniškega imena (v skladu s pravili).«

II. PRILAGOJENI PROGRAMI

Zaradi napake slepi ne morejo brskati po arhivu

Gledalka **M. P.** je sporočila, da v spletnem arhivu RTV 4D ne deluje funkcija avtomatskega predvajanja, ki ga uporabljajo slepi in slabovidni, da so lahko samostojni pri gledanju oddaj.

“Videče osebe imajo baje na ekranu izpisan oz narisane nek rdeč znak, kjer piše play ali nekaj podobnega kjer z miško kliknejo in se oddaja začne predvajati. Mi z miško ne moremo operirati, ker preprosto na ekran ne vidimo. Za nas mora biti povezava, link na oddajo ali gumb, da se s puščico lahko postavimo na link in potrdimo z entrom željeno predvajanje. Ko sem povprašala na RTV kako dostopati do oddaj mi je bilo rečeno, da moram imeti vklopljeno funkcijo avtomatskega predvajanja. Nekaj časa je ta reč delovala, zdaj pa se težave s tem že dolgo vlečejo.

Skratka ne morem biti samostojna pri gledanju oddaj. Se mi pa zdi to osnova, res osnova vseh prilagoditvenih trudov. Sama in moji kolegi si želimo tako kot vsi drugi ogledovati prav iste stvari kot vsi ostali ljudje, po lastnem interesu zbirati oddaje, ki so vsem drugim dostopne. Je super, da se trudite s posebnimi prilagoditvami, zvočnimi opisi filmov, zelo pozdravljam in izražam hvaležnost v zvezi s tem. Se mi zdi, da je bilo veliko narejenega. Na tem mestu bi iskreno pohvalila go. Matejo in go. Veroniko, ki si iskreno prizadevata.”

Odgovor v.d. vodje MMC **Luka Zebca**:

»Opis težave sem posredoval sodelavcu - programerju, ki skrbi za predvajalnik. Težavo bo preučil in jo poskušal odpraviti. Takoj ko bom imel informacije o popravkih, vas obvestim in se priporočam za testiranje s strani uporabnice. Prosim da ji prenesete tudi zahvalo za izčrpen opis napake.«

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Tikanje v RTV medijih

Gledalca in poslušalca **F. K.** moti tikanje v radijskih in televizijskih programih.

»Zagotovo pa lahko pri vseh vaših lektorjih na obeh straneh Kolodvorske ulice preverite, da tak način komuniciranja zagotovo ne sodi v javni servis in v vse medije, ki jih le-ta tudi »proizvaja.« Lepo se tega mdr. držijo celo športniki, na VAL-u 202, ...

skratka »mlajše« medijske generacije, dočim se npr. na TV SLO (1. program, Profil in Meta Česnik) pa na RA SLO (3. program-program Ars, Slovenski solisti in avtorica Anamarija Štrukelj Cusma, Vesna Istenič; npr. Mihael Kozjek pa lepo vika tudi take, ki se z njimi osebno pozna!) pa še drugi, kar hvalijo, da se z intervjuvanci poznajo, zato se bodo tikali in seveda to tikanje kar teče, pol ali celo uro. Mdr. sem bil sam pred časom gost ene od TV oddaj pa še katere druge (radijske ali/in TV), pa smo se kljub dolgoletnemu osebnemu znanstvu in privatnem tikanju (na RA SLO npr. Štefan Kutoš, Ivan Merljak, ... na TV SLO pa npr. Darja Korez Korenčan) z maksimalnim in obojestranskim soglasjem vikali!

Vsaj poenotiti bi bilo tole treba, če že ne nič drugega!

To ni ne lepa olika kaj šele strokovna podlaga za tako tikanje.

RTV Slovenija je javni in ne lokalni servis, še sploh pa imajo nekatere (specializirane) in resne ter strokovno podkovanе oddaje tak standard, da tega preprosto ne zdržijo.«

Odgovor odgovorne urednice Kulturnega in umetniškega programa **Žive Emeršič**.

»Na zadnjem sestanku sem člane uredništva na to opozorila in zahtevala dosledno upoštevanje načela, da se goste vika, ne glede na zasebno poznanstvo, kot odraz profesionalnosti novinarja in spoštovanja do povabljenega sogovornika. Menim, da za tikanje ni prostora v naših oddajah, verjetno ga kakšen drug žanr ali format prenese (recimo v lahkotnejših razvedrilnih oddajah), v kulturi pač ne. Če ne bomo mi sami dajali tovrstnega zgleda s spoštovanjem naših gostov, potem spoštovanja z druge strani tudi ne moremo pričakovati.«

Z Radia Slovenija je odgovor pripravil odgovorni urednik 3. programa Ars **Matej Venier**.

»V oddajah sogovornike načelno vikamo, vendar je treba včasih postopati nekoliko bolj prožno. Vikanje je namreč v nekaterih primerih zelo težko simulirati, še posebej v prostem pogovoru. Mnogokrat se zgodi, da sogovornika z lažnega vikanja sredi pogovora spontano preideta na tikanje, ali pa pogovor izgubi spontanost, kar je najslabši možen razplet. V oddajah sogovornike (izjemoma) tikamo takrat, ko bi zaradi osebnega poznanstva vikanje delovalo nenaravno ali ko sogovornik tako izrecno zahteva. Doslej je vedno, tako na RA kot na TV, veljalo pravilo, da voditelj na začetku oddaje pojasni razlog za tikanje.«

Iz odgovora varuhinje:

»Teško bi se strinjala, da takšne izjeme a priori niso združljive s poslanstvom javnega medijskega servisa ali da bi bilo mogoče z enim zamahom in nekim pisnim pravilom poenotiti prakso v vseh programih RTV Slovenija, ne da bi pri tem upoštevali formate in žanre, zvrstnost jezika, naslovnike, zasnove posameznih oddaj itd.

Vsekakor gre za zanimivo sociolingvistično vprašanje, ki presega okvir jezikovne norme, in sega vsaj še na področje družbenih odnosov, bontona, novinarske profesije. Morebitna širša strokovna razprava, ki bi vključila poznavalce teh in drugih področij, bi bila zagotovo zanimiva. In tudi zelo koristna za javni medijski servis, ki je dolžan skrbeti za jezikovno kulturo, obenem pa ima tudi odgovorno vlogo v negovanju materinščine.«

Na podlagi odzivov gledalcev, poslušalcev in bralcev, ki se nanašajo na jezikovno kulturo in novinarski jezik (in so stalnica v mesečnih poročilih), je varuhinja sprožila notranjo razpravo o tem, kako bi bilo mogoče učinkovito razreševati jezikovne dileme in poenotiti smernice na ravni RTV. Varuhinja je pripravila delovno srečanje lektorjev in urednikov iz različnih radijskih in tv uredništev, saj bi bilo za trdnejše jezikovne smernice nujno doseči soglasje med teorijo (jezikoslovci) in prakso (novinarji, voditelji). Zapis sestanka je dodan kot **PRILOGO** (str. 59). Podporo delovanju takšnega mehanizma sta izrekla direktorja Televizije in Radia, **Ljerka Bizilj** in **Miha Lamprecht**.

II. RTV PRISPEVEK

Pritožba na odločbo

J. T. je varuhinji poslal pritožbo na Odločbo o obveznosti plačila RTV-prispevka za leto 2016, v zavrnitvi plačila pa navajal konkretne vsebine, ki so bile v programih po njegovem mnenju slabo obdelane ali prezrte.

Odgovor **varuhinje**:

»Dolžna sem Vas obvestiti, da Varuh pravic gledalcev in poslušalcev nima nikakršnih pristojnosti v zadevah, vezanih na (ne)plačevanje RTV prispevka, v vsebinskem smislu pa tudi ne more soditi dogajanja pred nastopom svojega mandata. Zato Vam predlagam, da v konkretni zadevi sledite pravnemu izreku in poduku, kot je navedeno v odločbi.«

Nasvet upokojenki v stiski

Gledalka in poslušalka **L. I.** se je znašla v stiski in ne zmore plačevati RTV prispevka.

“Sem plačnik naročnine od leta 1970. Sem shranila zelen kartonček o prijavi tv sprejemnika. Imam kot dokaz tudi tri podolgovata potrdila o plačilu, vašega inkasanta iz leta 1988, za tv, radio in celo avtoradio. Za avtoradio sva z možem morala imeti nalimano prozorno nalepko na steklu avtomobila. Takrat so bili še inkasanti. Takrat so vaši uslužbenci še plombirali tv sprejemnike. Torej pred 47. leti, se kot poštena državljanica nisem izogibala plačilu, kot mnogi. No, potem pa se na stara leta zgodi, da postaneš vdovec, da "štukaš" iz meseca v mesec in se nabere nekaj neplačanih računov. Zato sem danes pri vas v prekršku, v izvršbi in sploh nevem kako naj se izognem temu ponižanju.”

Varuhinja je po posvetu z vodjo Službe za obračun RTV prispevka **Judito Kene** odgovorila:

“Iskreno mi je žal, ker ste se znašli v stiski. V službi za RTV prispevek so mi povedali, da ob neplačanih računih izdajo odločbo o obveznosti plačila. Kot razumem, se je to

zdaj zaradi višje sile in zapletenih okoliščin zgodilo tudi vam. Vsekakor vam predlagam, da s tem v zvezi ne čakata in da nekaj storite. Čim prej! Prijazni uslužbenci oddelka za RTV prispevek vam bodo znali najbolje svetovati, kaj zdaj, kakšne so možne rešitve. Zagotovo se lahko dogovorite za poravnavo po obrokih... Morda pa bi lahko podali tudi vlogo za odpis dolga, če imate zelo nizko pokojnino... Vem, da je v nekaterih primerih možna tudi oprostitev plačevanja RTV-prispevka....
Prosim vas, da se o tem pogovorite z uslužbenci RTV, ki o tem res vedo veliko in vam bodo znali svetovati.”

»Tega ne želim plačevati«

O. V. je varuhinji sporočila, da je razočarana nad dogajanjem na RTV Slovenija in da »tega ne želi plačevati«:

»Ne morem razumeti, da se to dogaja na javni RTV, ki jo plačujemo vsi, pa nam je to všeč ali ne. Ne vem, ali ne razumete, kaj je to demokracija in svoboda govora, ali pa to namerno delate samo pri določenih ljudeh (Igor Pirkovič). Zato vam sporočam, da s 1.7.2017 ne bom več plačevala RTV prispevka.«

Ker je bilo iz pisma mogoče sklepati, da se pritožba navezuje na zadevo Thompson/Tednik, je gledalka po pošti prejela varuhinjinino poročilo o zadevi ter pojasnilo:

»Moram Vam pojasniti, da imam v funkciji Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev precej omejene pristojnosti glede programskih vsebin oz. dogajanj v javni RTV in nobene pristojnosti v postopkih uveljavljanja oprostitev plačevanja RTV prispevka. V kolikor menite, da imate utemeljene razloge za oprostitev plačevanja RTV prispevka (predvidene po zakonu), vljudno naprošam, da pri Službi za obračun RTV prispevek vložite vlogo za oprostitev plačevanja RTV prispevka.«

O. V. je odgovorila:

»Najprej se vam zahvaljujem, da ste moje pismo sploh prebrali. Napisali ste nekaj odzivov glede prispevka v Tedniku. Upam, da boste tudi moj odziv posredovali komu drugemu, če bo potrebno. Strinjam se z g. Pirkovičem glede spoštljivosti, ki jo izkazuje do vsakega sogovornika v svojih prispevkih. Ne morem pa se strinjati z vami glede nepristranskosti. Če bi bila RTV Slovenija in njeni novinarji in njenimi novinarji in novinarke nepristranski, na seji programskega sveta ne bi novinarke v rokah držale transparenta SMRT JANŠIZMU (ali nekaj podobnega). Kar se tiče verodostojnosti, se tudi strinjam z vami, vendar ta trditev pri RTV Slovenija ne pije vode. Glede na odgovornost in pravičnost imam jaz povsem drugačen pogled, ki sem ga podedovala od svojih staršev, za kar sem jima zelo hvaležna (oba žal, pokojna). Čeprav sem skromna upokojenka s poklicno izobrazbo, vem kaj je resnica in pravica, laž in zavajanje gledalcev in poslušalcev in ker je nekaterim dovoljeno vse, drugorazredni pa imamo omejitve.«

Odgovor **varuhinje**:

»Glede uporabe in razlage načel pojasnujem, da se sklicujem na Poklicna načela in merila novinarske etike, ki veljajo za novinarje RTV Slovenija, in so po vsebini takšna, kot je razvidno iz poročila, ki sem ga podala v zadevi Tednik/Thompson (opredelitev načel nepristranskosti, verodostojnosti, odgovornosti in pravičnost je tudi kopirana na koncu poročila).

Dodajam, da na naslov varuhinje prispejo različna mnenja o delovanju RTV Slovenija, tudi o delovanju varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev. Menim, da so kritični odzivi koristni, zato jih jemljem z vso resnostjo, kar velja tudi za vaše pismo.«

III. TEHNIČNE ZADEVE

Kaj storiti, da bomo dobili signal?

I. G. je sporočil, da imajo v večgeneracijski družini težave s spremljanjem programa prek strešnih anten, in ne vedo, kako jih rešiti.

»Dokler je bila v uporabi analogna tehnologija smo imeli zelo dobro sliko. Sedaj ko uporabljate digitalno tehnologijo pa je stanje vse slabše. Če je bila prej (pri analogni tehnologiji) v primeru slabega vremena slika še vedno dovolj znosna za normalno gledanje, temu sedaj ni več tako. Slika se pači, zamrzne, zvok se kar naprej prekinja, tako da je včasih edini izhod izključitev aparata. Ob tem moram omeniti da smo cca eno leto po uvedbi digitalne tehnologije zamenjali vse televizorje, čeprav še niso bili stari! Ta strošek ni bil majhen rezultat pa slab. Pozanimali smo se že pri postavljalcu strešnih anten kaj storiti da bi se stanje uredilo, vendar je izjavil da je doma ojačanje maksimalno, veliko pa je odvisno od moči oddajnikov.«

Pritožba je bila podana 25. junija, v. d. vodje Oddajnikov in zvez **Miran Dolenc** je 30. junija sporočil, da so težave s sprejemom odpravljene; terenska ekipa je opravila meritve in gledalcu svetovala, kako naj si zagotovi stabilen sprejem.

Med Tarčo zatemnitev na zaslonu

Gledalec **S. L.** je opozoril, da se je med oddajo Tarča 8. junija pojavila dolgotrajna zatemnitev. Žlel je pojasnilo.

»Na širšem Gorenjskem, Nazarje in verjetno tudi širše...ni signala tako na stacionarnem TV sprejemniku, kot na IP TV.«

Odgovor je pripravil **Albert Gyurica**.

»IPTV ponudnik T-2 je včeraj zvečer okoli 21. ure imel nenapovedan izpad na optičnem delu omrežja. Zato so bile prekinjene povezave do IT povezovalne točke na lokaciji RTV Slovenija.

Posledica tega je bil izpad vseh mesebojnih signalov v obeh smereh. Izpad je trajal do jutra.

Po mojem posredovanju, smo danes začeli razgovore o nadgradnji tehnične rešitve, ki bi zmanjšala tovrstna tveganja izpada signalov.

Ostali operaterji niso zaznali težav pri prejemanju signalov RTV Slovenija v omenjenem času.

Slika barvnih prog ("pidžama") je signal, ki ga generira tehnična oprema operaterja T-2 v primeru izpada vhodnega signala in kot taka ni bila posredovana z naše strani.«

Tudi na Jesenicah bi gledali TV Koper in TV Maribor

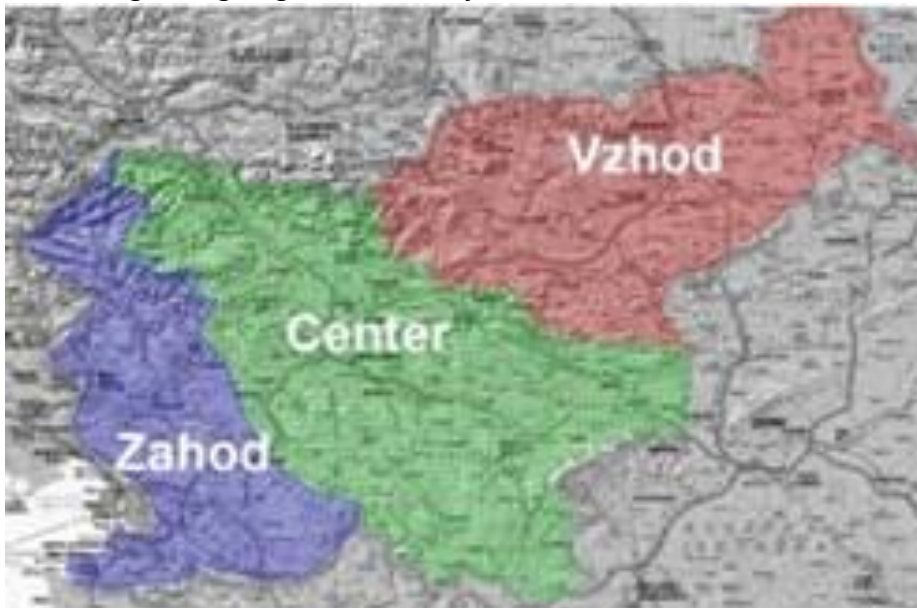
Gledalec **Z. O.** je uporabnik prizemne TV mreže na zgornjem Gorenjskem. Zanimalo ga je, kako deluje DVBT sistem oz. digitalno omrežje, saj si želi obogatitev vsebine in ne ve, kdo je za to pristojen.

»Sedaj ko nekatere komercialne tv zapuščajo to omrežje bi se verjetno našel prostor tudi za TV KOPER in TV MARIBOR, da bi bila shema RTV SLO popolna. Meni je bolj všeč TV Koper že zaradi bližine italijanske meje, novic iz Benečije in Kanalske doline. Tudi v italijanskem jeziku seveda. Če lahko komu posredujete naše želje bi Vam bil zelo hvaležen.«

Dušan Valentinčič iz Oddajnikov in zvez je pojasnil, kako je razdeljen digitalni signal v Sloveniji in gledalcu sporočil, da po zdajšnji ureditvi s strešno anteno žal ne more spremljati TV Koper ali TV Maribor:

»Digitalni signal je v Sloveniji v grobem razdeljen na tri dela: Vzhod, Center in Zahod, kar predstavlja različne sprejemne kanale in različne programske vsebine. Gledalec na področju Jesenic ne more sprejemati s strešno anteno programa TV Koper niti TV Maribor lahko pa sprejema Vaš kanal, kar je razvidno s priložene tabele Seznama programov.

Delitev digitalnega signala v Sloveniji:

Seznam programov

Mux A		Mux C	
1	TV SLO1 Televizija Slovenija 1 Radiotelevizija Slovenija, javni zavod		Planet TV Antenna TV SL, televizijska dejavnost, d.o.o.
2	TV SLO2 Televizija Slovenija 2 Radiotelevizija Slovenija, javni zavod		TV 3 medias PINK SI d.o.o.
3	TV SLO3 Televizija Slovenija 3 Radiotelevizija Slovenija, javni zavod		Golica TV Čarli d.o.o.
	Tele M (V) Televizija Maribor Radiotelevizija Slovenija, javni zavod		Gold TV Domates d.o.o.
	TV KC (Z) Televizija Koper Capodistria Radiotelevizija Slovenija, javni zavod		NOVA24TV NOVA24.si
	Vaš kanal (C) Vaš kanal Televizija Novo mesto, d.o.o.		TV Arena (V) ARENA VIP d.o.o.
			TV Petelin PETELIN d.o.o.

(V) ... samo na območju VZHOD
(Z) ... samo na območju ZAHOD
(C) ... samo na območju CENTER
Programi, ki niso posebej označeni, je mogoče sprejemati v vseh treh območjih.

Več informacij lahko gledalec pridobi na naši spletni strani: <http://www.rtv slo.si/dvb-t/> ali pa se obrne na Skupino meritve 01 475 4654.«

Odgovor na vprašanje, ali bi bilo mogoče na sistemski ravni zagotoviti, da bi gledalci povsod v Sloveniji prek DVBT omrežja lahko spremljali tudi vsebine naših regionalnih centrov (Maribor in Koper), je pripravil **Marko Fili**, pomočnik generalnega direktorja RTV Slovenija za tehniko, investicije in IT:

»Taka sprememba bi bila možna le s spremembo zakona o RTV, saj sta Koper in Maribor v zakonu definirana kot regionalni TV in zato imamo dovoljenje AKOS le za regionalno predvajanje (torej v zahodnem oz. vzhodnem delu multipleksa). Podoben problem imamo z regionalnima radijskima programoma, ki ne smeta biti vključena v DAB+ omrežje, ker je enotno (za celo državo).«

Gledalec **Z. O.** je v odgovor podal svoje razmišljanje, za katerega menim, da je vreden resne obravnave s strani vodstva RTV Slovenija:

Hvala za temeljito razlago tega sistema. Zdaj mi je celotna slika popolnoma jasna. Vendar če gledamo to z vidika gledalcev, je videti, kot bi nas hoteli predati kabelskim in drugim operaterjem. Končno tudi jaz lahko spremljam željene programe prek internetnih povezav. Letos je že 60 let odkar smo dobili prvi tv sprejemnik v našo hišo in čutim spoštovanje do prizemne tv.

V tem letu letu se je v Mux C izklopilo 6 kanalov (rtvslo 1,2 in 3 ter trije komercialni). Vse kaže na to, da se ta sistem počasi ugaša. Če ni gledanosti, ni oglaševalcev in kmalu ne bo več denarja za vzdrževanje repetitorjev. Torej ne bo več prizemne tv mreže in srčno upam, da se ta scenarij ne uresniči.

Kar se tiče regionalne tv. Gorenjci moramo gledati TV Novo mesto "Vaš kanal in novice iz Dolenjske". Logično bi bilo, da bi imeli še četrto regijo. Naprimer

severozahod in novice GTV Kranj.

Kadar dopustujemo(kampiramo) v primorskih krajih imamo s seboj tudi televizor, se nam naloži v programsko shemo več kot 200 predvsem tujih programov. Zato ne verjamem da sistem zamira. Mogoče bi bile zanimive prekmurske in primorske novice tudi za italijanske in madžarske goste, ki kampirajo po vsej osrednji Sloveniji. Vse to že imamo v regijskih tv hišah RTV SLO, samo malo volje je potrebno za dogovor. To je samo moj predlog in upam da nisem preveč vsiljiv z mojimi idejami. Če pač ne gre, ne gre. Kaj moremo.

Na vsebino prispevkov in programov nimam pripomb. Je pač za vsakega nekaj in zato bolje če je več programov da lahko preklapljam.

IV. RTV - SPLOŠNO

Kako do arhivskega filmskega gradiva?

Gledalec **M. D.** je prosil za nasvet, kje lahko dobi posnetek filma Ljubezen nam je vsem v pogubo režiserja in scenarista Jožeta Galeta iz leta 1987.

“Ker omenjeni film na rtv ju zelo redko predvajate bi želel imeti DVD. Celovečerni film in nadaljevanka v treh delih.

Obrnil sem se že na Slovenski filmski center SFC od tam so me napotili k vam na RTV,ker da ste producenti tega filma.”

Gledalcu je bil posredovan dopis TV dokumentacije z natančnimi navodili za pridobitev posnetka, ki je dostopen tudi na spletnem mestu rtv slo.si (<http://www.rtv slo.si/strani/trzenje-arhivskega-gradiva/70>).

V. PROGRAMSKI SVET

Tematske konference so javne

Ob robu panela o verskih vsebinah (26.6.) je predsednik programskega sveta **Miran Zupanič** potrdil, da so paneli javni in odprti.

Tematske konference oz. panele je mogoče spremljati tudi v neposrednem prenosu prek MMC, posnetki pa so dostopni v spletnem arhivu:

http://4d.rtv slo.si/oddaja/tematska_konferenca_RTV/173250733.

VI. VARUHINJA

Ob obravnavi zadev sta se v stikih z ustvarjalci programskih večkrat odprli dilemi, in sicer o tem, katere pritožbe naj obravnava varuhinja in katere naj zavrne ter o razkrivanju identitete pritožnikov. Pravno mnenje o obeh dilemah je pripravila **Vesna Marn**.

Kaj je dober program?

- Kako naj varuhinja ugotavlja, ali gre za kratenje pravic gledalcev in poslušalcev, katere zadeve naj sploh obravnava? Na katere dokumente in norme se sme opreti?

»Mediji s svojimi sporočili soustvarjajo današnji svet, zato morajo biti izdelki množičnega medija merljivi, preverljivi in skladni s sprejetimi standardi in zakonodajo v najširšem smislu, da zadostijo občin civilizacijskim in moralnim vrednotam. Tista informacija, ki prestane kritični test in izpolnjuje kriterije »dobre« informacije, izpolni svojo družbeno odgovornost do uporabnikov medijev oz. zagotavlja pravice gledalcev in poslušalcev do kakovostne, poštene, verodostojne, resnične itd. informacije. Samoregulacijskim normam lahko rečemo tudi strokovni standard, ki bi ga morala dosegati dobra informacija množičnega medija. Pravica gledalcev in poslušalcev je pravica do informacije, ki izpolnjuje dogovorjene norme, pa čeprav so to lastna poklicna merila in načela RTV S. Zagotavljanje dobre informacije je družbena odgovornost množičnega medija – to pa je pravica gledalca oz. poslušalca.« (Vesna Marn)

Je identiteto pritožnikov treba razkriti?

- Ali naj varuhinja v notranji korespondenci ob zbiranju informacij razkriva identiteto pritožnika ali pa naj zaradi zaupnosti in varovanja osebnih podatkov pritožbe anonimizira (začetnice)?

»Pri uporabi (kamor sodi tudi objava) osebnih podatkov, torej tudi imen in priimkov moramo uporabljati ZVOP-1 – mesečno poročilo z osebnimi imeni bi bilo zbirka osebnih podatkov, za katero bi morali imeti za upravičeno obdelavo, torej tudi posredovanje drugim, podlago v zakonu. V javnem sektorju mora zakon določiti, katere osebne podatke se lahko obdeluje in za kakšen namen. Za objavo osebnih imen v poročilu varuha ni zakonske podlage. Prav tako ni zakonske podlage za posredovanje osebnih podatkov pritožnikov tretjim osebam.« (Vesna Marn)

Prenova poklicnih meril, drugič

Pospešeno se nadaljuje prenova poklicnih meril in načel novinarske etike na RTV Slovenija. Devetčlanska komisija za prenovo, imenovana 16. decembra (sestava je bila objavljena v februarjem poročilu, str. 59), je bila kadrovsko osvežena, še vedno jo vodi **Andrej Stopar**. Celotno sestavo komisije objavljam kot **PRILOGO** (str. 60)

VII. VARUHINJI V VEDNOST

Med sporočili, poslani v vednost varuhinji, so bile po vsebini štiri izstopajoče zadeve. Zadev, ki so varuhu poslani le v vednost, ne obravnavam, saj štejem, da so me pisci želeli zgolj obvestiti, da o neki tematiki poteka diskusija.

Preverjanje informacij in popravek (februar, marec)

Članica programskega sveta RTV **Jedrč Jež Furlan** je na seji komisije za informativne programe 16. 6. prosila za pojasnilo glede prispevka o družbah, ki svetujejo ministrstvom (Dnevnik, 26. 2.), v zvezi s katerim je bil nato objavljen popravek (Dnevnik, 2.3.), pri čemer je iz pojasnila novinarko **Tee Šavor** razvidno, da ji je podatke o pogodbi družbe Pristop, na katere se je nanašal popravek, posredovala odgovorna urednica. V korespondenci, ki je bila posredovana tudi varuhu v vednost, je J. J. F. med drugim vprašala:

»Po popravku, ki ste ga objavili, sklepam, da je imela novinarka točne podatke, ki pa jih po posredovanju urednice ni uporabila. Po objavljenem popravku sklepam, da je imela novinarka prav, urednica pa ne. Se motim? Zakaj bi sicer objavili popravek?«

Odgovorna urednica Informativnega programa **Jadranka Rebernik** pojasnila:

»Novinarka je dobila informacije od mene, ministrstev in svojih virov. Vaše sklepanje ni točno. Popravek je bil objavljen, ker novinarka ni preverjala podatkov pri zasebnih podjetjih kot je Pristop, ampak pri ministrstvih, ki upravljajo z davkoplavevalskim denarjem, kar je v javnem interesu. Zato smo popravek oziroma en njegov del tudi objavili. Če bi se zadeva nadaljevala na sodišču, sodišče ne bi razsojalo ali je bila informacija točna ali ne, pač pa ali so imele vse strani možnost pojasnila. Predstavniki Pristopa sicer pred kamero niso želeli nastopiti.«

Zavrtna zahteva za objavo popravka

A. S. je na odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija naslovila zahtevo za objavo popravka v zvezi s prispevkom Zdrahe na KPK ter pogovorom voditeljice Tanje Gobec s predsednikom KPK Borisom Štefanecem v oddaji Odmevi 5. junija 2017. Uredništvo je v zakonitem roku zahtevo zavrnilo. Pritožnica je sporočila, da bo svojo resnico predstavila na blogu.

Poročanje o pobudi za referendum o 2. tiru

Ob robu zbiranja referendumskih podpisov je **Vili Kovačič** uredništvo Informativnega programa pozval, naj tej temi posvetijo več pozornosti, gledalec **V. J.** pa je bil nezadovoljen, ker v informativnih oddajah ni bilo informacij o domnevnem motenju zbiranja podpisov v Ljubljani in Celju s strani SMC.

To je ignoranca gledalcev, ki prispevajo znaten del, da "javna" RTV lahko normalno deluje. Ignoranca pa je hujša od sovraštva, je rekel nekdo. S podobnimi ne-dejanji sejete veter. Kaj že nastane potem? (V. J.)

Odgovorna urednica **Jadranka Rebernik** je v korespondenci aktivno sodelovala, med drugim je zapisala:

»Takšnih kršitev s strani stranke SMC, kot jih navajate v vašem pisanju, naši novinarji niso zaznali, o tem nas tudi ni nihče obvestil ali posredoval kakršnokoli pritožbo. Sicer pa redno in obsežno – še posebej v primerjavi z drugimi mediji - poročamo o zbiranju podpisov proti gradnji 2 tira.

V zvezi s tem smo in to še preden ste začeli zbirati referendumske podpise, pripravili zelo polemično in do projekta vlade kritično oddajo Tarča, ki jo je pripravila Lidija Hren s svojo preiskovalno skupino. V tej oddaji, kakor tudi v vseh naših drugih dnevno informativnih oddajah, smo že pred zbiranjem referendumskih podpisov razgrnili vse dileme tega vladnega projekta, tako, da je javnost z naše strani široko obveščena zakaj gre. Pri čemer pa vsem vpletenim stranem, torej vašemu mnenju in mnenju, tistih, ki imajo drugačen pogled kot je vaš, dajemo popolnoma enakovreden medijski prostor.

Ko boste zbrali referendumske podpise in če do referenduma pride, bomo referendumsko kampanjo spremljali in o njej poročali kot vedno v skladu z zakonom."

Satira v oddaji Studio City

A. I. se je odzval na rubriko Studia City Recepcija 12. junija, v kateri je bilo po njegovem mnenju na žaljiv način prikazan odnos do slovenske zastave.

»Javna RTV SLO bi morala gledalcem posredovati pozitivne vrednote domoljubja, ne pa na tako nespoštljiv način. Razumem šaljivo naravnani koncept prispevkov iz recepcije, a iz vseh stvari, še posebno državnih simbolov, se ne moremo norčevati, še posebej ne na javni RTV SLO. Višek je bilo razmišljanje o podaritvi zastave mladoporočencema in kaj bosta z njo "počela" v poročni noči.«

Odgovor urednice Studia City **Alenke Kotnik**, da gre za satiro, je gledalec štel za nezadostnega, menil je, da bi se bilo treba opravičiti javnosti in sprejeti jasno uredniško usmeritev na ravni RTV. Urednica je nato pripravila razširjen odgovor, med drugim je zapisala:

»Slovar slovenskega knjižnega jezika opredeljuje satiro kot delo, ki na oster, zbadljiv način prikazuje resničnost, lahko je tudi zbadljivka ali posmehljivka. V geslu slovar kot primer navaja tudi politično satiro.

Rubrika Recepcija, ki jo že nekaj let tedensko predvajamo ob koncu oddaje, je družbeno-politična satira. Od preostalega dela informativne oddaje je ločena z jasno grafično in zvokovno ločnico, kot je zapisano tudi v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija v poglavju 9 Oblikovanje informacije / 9.13 Satira. (...)

Omenjen prispevek iz oddaje 12. 6. 2017 se je vsebinsko nanašal na predlog predsednice Nove Slovenije, naj bi država mladoporočencem ob sklenitvi zakonske zveze podarila slovensko zastavo. Replika, ki je užalila gledalca, odraža kritiko političnega predloga na šaljiv, igriv, tudi ciničen, v nobenem primeru pa ne žaljiv ali celo vulgaren način. Uporabili nismo niti ene žaljiva ali vulgarne besede, kontekst prizora je bil izrazito ironičen, skušali smo prikazati čim bolj naraven tok pogovora med dvema znancema. Poudarjam, da ne z besedami, ne s kontekstom nismo žalili zastave kot državnega simbola, odzvali smo se samo na idejo, ki jo je podala predsednica politične stranke. Vsebinsko ideje smo v nadaljevanju rubrike pokomentirali v smislu, da bi mladoporočenci ob izrazito pomanjkljivi skrbi države za njihov gmotni položaj in širše pogoje življenja potrebovali drugačno, ne zgolj simbolno gesto.

Vse to opisujem, ker želim pojasniti in poudariti, da nikakor ni šlo za razžalitev državnega simbola, ki jo opredeljuje tudi v Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi, ampak je šlo zgolj in samo za komentar točno določenega političnega predloga. Rubrika Receptija je namenjena natanko temu: komentiranju družbeno-politične aktualne realnosti na satiričen način. Kot pravi že definicija satire in zahteva sam žanr, sta za to potrebni ostrina in zbadljivost. Vsekakor pa v mejah dobrega okusa, ki jih po mojem mnenju ne z besedjem, ne s samim kontekstom igranega prizora nismo presegli.

Na zapisanem vztrajam tudi glede na Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, poglavje 10 Spoštovanje vrednot poslušalcev in gledalcev, 10.1 Dober okus (...).

In če navedem še zahteve dokumenta Programski standardi, kjer je zapisano, da je v interesu javnosti, da RTV Slovenija deluje tako, da v oddajah in programih dosledno uveljavlja ločnico med duhovitostjo in vulgarnostjo oz. zasmehovanjem ter preprečuje žalitve, smešenje in druge oblike poseganja v integriteto ljudi, trdim, da se omenjene ločnice med vulgarnostjo in ironijo strogo držimo.

Ustvarjalci oddaje Studio City se strinjamo, da so državni simboli sveti in posebej zaščiteni. Vendar v omenjenem primeru nismo prestopili meje dobrega okusa, kaj šele, da bi zastavo načrtno žalili, zasmehovali ali se iz nje norčevali. V obzir je potrebno vzeti celoten kontekst igranega prizora in širšo družbeno-politično realnost, v kateri živimo.

V primeru, da pristajamo na nedotakljivost določenih tem, idej ali oseb za obravnavo v satiri, pa gre za cenzuro in omejevanje.

PRILOGE

PRILOGA št. 1, Zadeva Thompson/Tednik, drugič

Poročilo direktorice TV Slovenija Ljerke Bizilj o ukrepih po objavi prispevka v Tedniku o Thompsonu 15. maja 2017

Spoštovani!

Prispevek o Thompsonu, objavljen v oddaji Tednik - 15. maja 2017 - smo že na programskem kolegiju TV SLO - 17.6. 2017- kritično obravnavali in naložili odgovorni urednici IP TVSLO, da ustrezno ukrepa /prisotni odgovorni uredniki, pomočniki, vodje oddelkov in služb/. Pripravila sem analizo prispevka(1), ki sem ga posredovala tudi kolegom, sodelavcem Tednika, generalnemu direktorju, Varuhinji in Programskem svetu/ v gradivu za majsko sejo/.

Hkrati sem odgovorno urednico in novinarje Tednika obvestila, da ugotavljam, da so prispevki v Tedniku, tudi z drugih področij, ne redko pripravljene na podoben način, premalo poglobljeno in vsestransko - in da se pristop k pripravi prispevkov v zadnjih dvajsetih letih skorajda ni spremenil, ne vključuje se dovolj sodobnih televizijskih možnosti. Odgovorna urednica (in vsi odgovorni uredniki) je bila opozorjena, da naj zagotovi spoštovanje standardov v programih in oddajah Informativnega programa in izpelje poglobljeno notranjo razpravo o spoštovanju poklicnih meril in programskih standardov. Razpravo pripravljajo, vanjo želijo vključiti tudi zunanje strokovnjake.

Odgovorna urednica me je konec maja pisno obvestila, da je sprejela odstop urednika Tednika g. Pirkoviča in za v.d. urednice imenovala Jeleno Aščič; Pirkoviča je predstavila na TV SLO3, kjer prevzema naloge novinarja in voditelja oz. naloge, ki mu jih odredi urednik Parlamentarnega programa.

Z odgovornimi uredniki TV SLO, s pomočniki direktorice TV SLO in ekipo vodstva TV SLO smo proučili okoliščine dogodka in enotno presodili, da na podlagi pisma generalnega direktorja /5.6. 2017/, v katerem - na osnovi tega primera- sodi, da bi morala posredovati tudi predlog za zamenjavo odgovorne urednice, to iz nam znanih in posredovanih okoliščin generalnega direktorja- ni upravičeno.

Po preučitvi okoliščin torej, smo bili - glede na znane okoliščine - mnenja, da je bila odgovornost za pripravo prispevka v oddaji Tednik na strani novinarja, ki je prispevek pripravil, in urednika oddaje. V obeh primerih gre za isto osebo, g. Igorja Pirkoviča. Posamezne programske vsebine se ustvarjajo znotraj uredništev, uredniki in novinarji posameznih oddaj pa so na podlagi drugega odstavka 20. člena Zakona o medijih v okviru programske zasnove in v skladu s temeljnim pravnim aktom izdajatelja pri svojem delu neodvisni in samostojni. Pri svojem delu morajo spoštovati novinarske standarde, Muenchensko deklaracijo, kodeks ter programske standarde in merila, za kar nosijo tudi vso odgovornost. Proces nadzora, ki vodi od priprave do objave prispevka je bil izpeljan po ustaljenem vzorcu medijskih hiš, kjer sta avtor, potem pa neposredni urednik prva odgovorna za vsebino in formo prispevka, saj odgovorni urednik ne more preverjati vsakega

prispevka. Gre tudi za piramidalni sistem nadzora in zaupanja in odgovornost avtorjev in urednikov! Ob napakah, se ukrepi začnejo pri avtorju, pri uredniku, ob ponavljajočih ukrepih pa širše; odgovorni uredniki imajo še širšo odgovornost, a tudi odgovornost do podrejenih vodij, urednikov, ki jih v primeru kršitev lahko oz. morajo sankcionirati oz. zamenjati. Ta postopek je bil izveden in izpolnjena tudi zahteva po spoštovanju zakonov in Statuta RTV SLO. Kljub temu, da je odgovorna urednica prispevek ocenila 'v okvirih omenjenih poklicnih meril', vendar kot površnega, saj ni prikazal realnega političnega in zgodovinskega konteksta na Hrvaškem..., je urednika Tednika zamenjala.

8. junija 2017 sem povabila na pogovor vse sodelavce Informativnega programa, kjer smo spregovorili o poklicnih merilih, programskih standardih, o vprašanju vodenja, o prenovi informativnega programa in o primeru Thompson. Obvestila sem jih o dogajanju v zvezi s prispevkom, z analizo prispevka in drugimi okoliščinami in jih spomnila, da so dvakrat večinsko podprli odgovorno urednico in – če vidijo drugačne ali dodatne okoliščine - ji lahko zdaj dajo zaupnico ali nezaupnico in bom njihovo odločitev spoštovala.

Skratka, v zvezi s primerom objave prispevka v Tedniku smo na podlagi ugotovitev direktorice TV SLO, ožjega vodstva TV SLO, Varuhinje gledalčevih pravic, sklepa

Programskega sveta in generalnega direktorja - v skladu z Zakonom o RTV in Statutom RTV SLO - ostro ukrepali, urednik Tednika, ki je imel polna pooblastila za urednikovanje oddaje, je zamenjan, odgovorna urednica je bila opozorjena, da okrepi nadzor nad uredniško in novinarsko ekipo in posredovanim programom, začenja pa se tudi široka notranja razprava o krepitvi novinarske odgovornosti, spoštovanja profesionalnih standardov in poklicnih meril novinarske etike.

Hkrati pripravljamo večje spremembe v okviru Informativnega programa, ki bodo povečale odgovornost novinarjev in urednikov in večjo profesionalnost dela v Informativnem programu.

Ljerka Bizilj
Ljubljana, 18.6.2017

V vednost: g. I. Kadunc, generalni direktor RTV SLO, Varuhinja gledalčevih pravic, odgovorni uredniki TVSLO, pomočniki dir. TV SLO

(1) Iz analize prispevka o MP Thompsonu, posredovane generalnemu direktorju in Programskemu svetu RTV SLO:

'Prispevek o MPT je bil pripravljen premalo strokovno, brez distance, bil je čustveno opredeljen in gledalcem ni posredoval vsestranskih informacij in okoliščin, ki so ustvarile 'fenomen' MPT, ni bil postavljen v širši zgodovinski in družbeni kontekst, gledalec ni dobil dovolj verodostojnih informacij, ki bi razkrile, zakaj je MPT problem.

TV SLO nima 'prepovedanih tem', lahko in moramo spregovoriti o vseh tematikah, ki so v javnem interesu, pomembno pa je, da jih vsestransko osvetlimo, da spoštujemo v demokratični tradiciji dosežene vrednote, da ne spodbujamo in toleriramo sovraštva in nestrpnosti, niti, da to/ tega /ne/ dosežemo z narobnim kontekstom in podtonom.

V obravnavanem primeru ni mogoče govoriti niti o pravici do 'avtonomnega avtorjevega pogleda na dogajanje', še manj, ker je avtor tudi urednik oddaje.

Ta konkretni primer smo v okviru programskega kolegija TV SLO že obravnavali in od odgovorne urednice pričakujemo ustrezne ukrepe. Hkrati zaostrem poročanje, obveščanje o obravnavanih tematikah. Odgovorni uredniki so seveda avtonomni, direktor pa usmerja in usklajuje njihovo delo in mora biti o programskih namerah in odločitvah dobro obveščen /v tem primeru sem dobila informacijo o prispevku v Tedniku- po objavi).

Kar zadeva Informativni program TV SLO v celoti - smo se še posebno angažirali, da bomo zagotovili bolj verodostojno in poglobljeno poročanje in pripravo oddaj. Od Informativnega programa /IP/ pričakujemo temeljit premislek o tematikah, ki jih vključujejo v oddaje, temeljito raziskavo o relevantnih dokazih za in proti, poleg opozarjanja na nepravilnosti v družbi, pričakujemo tudi pozitivne zgodbe. Družbena odgovornost javnega servisa se odraža v programu in vsak urednik, novinar prispeva k temu, koliko svojo vlogo opravljamo ali pa ne!

Od letnega poročila 2016, kjer smo navedli osnovne probleme, smo naredili korak naprej, dosegli smo dogovor o notranjem prestrukturiranju IP, večji povezanosti z 'novimi' mediji, nosilci, o posodobitvi produkcijskih in delovnih procesov, povezanosti informativnih vsebin na skupni platformi, kar bo vplivalo tudi na uredniški ustroj IP. Strokovna skupina bo 23.5. predstavila svoje predloge, ki jih bomo za tem posredovali generalnemu direktorju.'

PRILOGA št. 2, Ema: kako je potekalo glasovanje?

EMA 2017 – poročilo in analiza glede na možnost večkratne oddaje glasov

Glasovanje za izbor EMA 2017 smo izvedli podobno, kot izvajamo vsa telefonska glasovanja na TV Slovenija, in sicer tako, da je s posamezne telefonske številke mogoče večkrat glasovati. Aplikacija, ki jo RTV Slovenija uporablja za izvajanje telefonskih glasovanj, trenutno ne omogoča omejitve glasovanja na posamezno telefonsko številko.

Način glasovanja torej omogoča, da s posamezne telefonske številke pride večje število glasov. Posamezen uporabnik je lahko oddal toliko glasov, kolikor jih je uspel »natipkati« v času glasovanja. Ni mogoče izključiti, da bi za oddajo glasov lahko uporabili računalniški program.

V MMC-ju so opravili analizo, kako množično je bilo večkratno glasovanje s posameznih telefonskih števil. Pri tem so kot mejo števila glasov s posamezne telefonske številke, pri kateri lahko z večjo verjetnostjo govorimo o tem, da je šlo za glasovanje z računalnika, vzeli 60 glasov, kar pomeni 1 glas vsakih 10 sekund. Teoretična meja števila »ročnih« glasov je sicer po vsej verjetnosti višja od 60. Tudi pri morebitnem glasovanju z računalnika pa je število oddanih glasov omejeno s trajanjem glasovanja: tehnična omejitev oddaje glasov z ene telefonske številke je pri trajanju glasovanja 10 minut ocenjena na približno 200 glasov.

Ugotovljeno je, da sta bila na izvajalca v povprečju oddana 2 glasova s posamezne telefonske številke. Nekateri izvajalci so s posameznih telefonskih števil prejeli po več kot 60 glasov: v prvem predizboru 4, v drugem 3, v finalnem izboru pa je bilo takšnih 7 izvajalcev od skupaj 8. Zmagovalca predizborov in prvo- in drugouvrščena v finalu med izvajalci, ki so prejeli večje število glasov s posameznih telefonskih števil, ne izstopata. V uvodu ocenjena meja 200 glasov z ene telefonske številke ni bila dosežena.

V okviru analize smo preverili še, kakšen bi bil rezultat telefonskega glasovanja, če bi za vsako skladbo štel le en glas posameznega uporabnika (pri tem smo kot merodajen šteli prvi glas s posamezne številke). Ugotovili smo, da bi se na prvi mesti po glasovanju uporabnikov v obeh predizborih uvrstila ista izvajalca, prav tako v glasovanju v finalu. Tudi po upoštevanju glasov strokovne žirije bi prvi mesti zasedla ista izvajalca.

Glede na analizo podatkov lahko sklenemo, da možnost večkratnega glasovanja na rezultate predizborov in finalnega izbora ni imela bistvenega vpliva. Dejstvo pa je, da sistem omogoča več klicev z ene številke in štetje vseh klicev s te številke ter da se v sistemu skriva nevarnost avtomatizacije klicanja. Zato smo se odločili, da bomo v izogib morebitnim vplivom na potek glasovanja v bodoče pripravili tehnično prilagoditev, ki bo omejila štetje glasov z ene številke. O omejitvah bomo gledalce obveščali vnaprej.

Pripravili: Luka Zebec, Ivanka Brajović, Natalija Gorščak in Mario Galunič

PRILOGA št. 3, Jadralno letalstvo 2017 (drugič)

Pismo gledalca P. M.

Gospa varuhinja,

zagotovo se mojega imena še vedno spominjate, saj je od 33-te seje PS, ki je potekala 22. maja minilo komaj mesec dni.

Že od dneva seje dalje oz. od sprejetja pomembnih sklepov 3-1* in predvsem 3-2** poskušam dobiti govorni (telefonski) stik z vami, saj imam pisanja že vrh glave: toliko e-pošte in toliko metrov mojih za-pisov, kolikor jih je bilo recimo od leta 2013 poslanih v vašo (in mojo) hišo, ni najbrž doslej poslal še nihče.

Najprej razlaga zvezdic:

* pomemben zato, ker se je tega dne o jadralcih (predvsem jadralnih letalcih) spregovorilo vsaj nekaj malega besed. Mojo pošto je namreč hiša s PS-jem vred dobivala tudi že v času predsedovanja dr. Štularja, ki pa ni imel toliko poguma, da bi besedo letenje spregovoril tako glasno, da bi jo slišal vsaj eden od svetnikov.

** pomemben zato, ker se je vsaj nekaj sklenilo, čeprav bi po mojem strojniškem razmišljanju, morali razpravljati in storiti ter odločati povsem drugače.

Naj »na kratko« še nadaljujem.

Zato, ker je RTVS javni zavod, pri njem tajnih dokumentov najbrž ne sme biti. Toda ko sem želel prebrati zapisnik Komisije za razvedrilni in športni program, ga na straneh

<http://www.rtv slo.si/strani/sklepi/4679> in <http://www.rtv slo.si/strani/sklepi-programskih-odborov/4682>, ni bilo. Kje bi le-ti lahko kje drugje bili, sledov ni bilo moč najti.

V pripravo seje PS za obravnavo o jadralnih letalcih je bila vključena tudi "Komisija", saj v Sklepi 33. redne seje http://www.rtv slo.si/files/sklepi/2017_05_22-ps_s_1705-33-mz.pdf piše:

"...6. VPRAŠANJA IN POBUDE KOMISIJ PROGRAMSKEGA SVETA IN PO

6 - 4 Komisija za razvedrilne in športne programe se je seznanila s pismi PM in odgovorom odgovornega urednika Športnega programa TVS in nima pripomb. ....",

podobno na kratko je to na seji sami povedala tudi ga. Cmrečnjak

Zakaj je zapis te Komisije tako pomemben?

Že v običajnem pismu z datumom 21. maja 2015, ki mi ga je poslala direktorica TVS je kot osrednji vzrok za tv neobjavljanje o letalcih videti takole:

"...določitvi seznama najpomembnejših dogodkov, sprejetega na podlagi četrtega odstavka 75. člena zakona o medijih (Uradni list RS, št. 35/01 in 54/02), v povezavi z 10. členom uredbe o načinu in kriterijih za oblikovanje seznama najpomembnejših dogodkov (Uradni list RS, št. 105/01), kjer ni dogodkov povezanih z jadralnim letenjem....".

Moj strojniški instinkt, da je treba vsako zadevo treba "preveriti z vseh strani" se je kot vsa prejšnja službena leta izkazal kot še vedno zanesljiv, saj

~ se mi je v ZMed pokazalo, da je bil citirani 75. člen ukinjen že pred leti in njegova vsebina prenesena v 34. in 34.a člen ZAvMS (ZAvMS-A);

~ pravitako je bila že neveljavna tudi citirana Uredba

~ takrat in danes še vedno pa je veljaven "Seznam najpomembnejših dogodkov" ***

~ v členu 34 ZAvMS je opisovano, kako je po evropski direktivi zagotovljena pravica javnosti do obveščeniosti: pridobi si jo tisti operater, ki ima s svojim tv signalom najmanj 75-odstotno pokritje področ-

ja in da posreduje program kot neplačljiv (tako nekako). S tem je preprečeno, da bi si nekdo pridobil pravico prenosa n.pr. OI, videlo bi se ga le do Trojan ali Grosupljega.

~ 34-ti člen nas torej pouči, da "seznam" ni seznam, kaj naj TVS predvaja in kaj ji ni treba, temveč za-varovanje tv uporabnikov v druge namene.

- ~ Branje te zakonodaje me iz strojnika ni spremenilo v pravnika, zato je bil na vrsti nov postopek preverjanja pridobljenega znanja. Nekaj pouka mi je nudila Zakonodajna služba DZ, tam so me usmerili še na enako službo Vlade RS in tam dobil še dodatni pouk z nasvetom, naj v nadaljevanju iskanja prosim za pomoč pooblaščenega razlagalca tega poročja zakonodaje, Ministrstvo za kulturo, V Direktoratu za medije - MzK so mi moje ugotovitve potrdili kot pravnoveljavne" in letos še pred se jo PS v telef. pogovoru zatrdili, da se 34-ti člen ZAVMS od leta 2015 do danes ni spremenil.
- ~ O v prejšnjem odstavku opisanem odkritju direktorice TVS nisem obvestil, sem pa to sporočil takratnemu Varuhu in v osebnemu pogovoru tudi kot odg.urednik UPE ŠP potrjenemu g. Mihi Žibratu.

Zapisnik »Komisije« ocenjujem kot pomemben zato, ker si želim ustvariti predstavo, kdo vse je in kdo ni poznal pravega pomena »Seznam« oz. kdo je verjel svojim pravnim pomočnikom ali svetovalcem.

Obe moji letošnji prvi pismi sta bili naslovljeni na celotno strukturo odločanja in izvajanja želenega po-ročanja o tekmovanjih zračnih in vodnih jadralcev razreda Optimist.

- ~ Meni poslani odgovor generalnega direktorja RTVS ni vseboval nobenega besedila temveč v pripombi pripeto, na mene naslovljeno pisanje Odg. Ur. ŠP Mihe Žibrata. Gen. direktor je s tako obliko svojega sporočila potrdil vsebino Žibratovega zapisa.
- ~ Meni g. Žibrat svojega pisanja ni poslal, čeprav je v njem očitno vidno, da naj bi bil prejemnik jaz. To pomeni, da mu je bilo sporočeno, kako bo linija obveščanja potekala.
- ~ g. Žibrata je brez potrebe, vendar zelo vljudno, v svoje pisanje – zagotovo vedoč, da ga bo brano še drugje -vključil tudi »Seznam« .

Ob zelo obetavnem sporočilu :

»...Kot zapisano uvodoma, trudimo se, da bi bilo na naših zaslonih zastopanih čimveč športov, do nobenega nimamo in nismo imeli nikakršnega diskriminatornega odnosa. Enako velja oziroma bi moralo veljati tudi za jadralno letalstvo.

Če sklenem: rezultate pomembnejših nastopov slovenskih jadralnih letalcev bomo objavljali. Če jih do sedaj nismo v pravi meri, se opravičujem. ....«,

ne morem razumeti, zakaj je tisti za to razpravo nepomembni seznam, sploh vključen med ostalo besedilo. Zanimivo bi bilo slišati, kako so ga razumeli ostali pomembni bralci.

- ~ Ali je direktorica TVS po letu 2015, že spoznala pravi pomen »Seznam«, letos nisem ugotavljal.
- ~ »Komisija« je Žibratovo pisanje videla in kot je že napisano, »ni imela pripomb«.
- ~ Enako so bili brez pripomb tudi vsi prisotni svetniki PS, zato za vsebino prejšnje in za to vrstico nekako domnevam, da mnogi od njih pomena »Seznam« ne poznajo«. Kaj bi se moralo pred glasanjem še storiti, bom omenil kasneje.

Sklep Programskega sveta 3 – 2 je sicer zelo vzpodbuden, vendar ima veljavnost le za leto 2018, saj se z njem gen.dir. daje navodilo, »...da zavod v letu 2018 nameni večjo programsko pozornost neolimpijskim in nemnožičnim športom.....«.

Zato obstaja velika možnost, da bodo v letu 2019 jadralci spet odrinjeni kot manj pomembni športniki.

Za RTVS privilegirani športi so torej olimpijski in množični, torej v prvi vrsti poročanje o **poklicnih** športih (športnikih), s čemer pa je kršeno določilo v sedmi vrstici 4.člena ZRTVS - 1, kjer piše :

»... zagotavlja kakovostne informacije o vseh pomembnih kulturnih, političnih, zgodovinskih, **športnih**, socialnih in ekonomskih dogodkih;...«

in pri tem se ne omenja nikakršnega »Seznam« ali statusa nastopajočih športnikov.

Razprava o jadralcih bi bila ne v štirih letih, temveč v štirih dneh zaključena (in rešena), če bi bilo na kakršenkoli način zagotovljeno dosledno upoštevanje ZRTVS – 1.

Še razlaga *** : Tisti tako pomembni, vendar za nekaj drugega veljavni »Seznam«, je kljub preklicu še vedno citirane Uredbe še vedno v veljavi. Lahko ga označimo kot invalidni ali protizakoniti seznam. Po določilih Zakona bi moral vsebovati najpomembnejše dogodke, vendar kot najpomembnejše upošteva le športne dogodke (kot ste videli v Žibratovemu pisanju) in s tem zanika pomembnost vsakoletne proslave Prešernovega dne, Dneva državnosti in še drugih, od nogometne tekme Nemčija – Kamerun

pomembnejših dogodkov. Kršeno je tudi določilo ki zahteva dopolnilo oz. revidiranje »Seznam« na vsaka 3 leta, kar bi od začetka njegove veljavnosti zneslo recimo 4 obnove, vendar ni najti nikakršnih sledov, da bi se do leta 2015 o tem sploh razpravljalo. V tem letu je pristojni organ Svet za radiodifuzijo RS postopek začel in na 47.seji z dne 29.3.2016 s sklepom 2/XLVII sprejel predlog osnutka »Seznam« in ga poslal v potrditev Vladi RS. Kaj se je na tem področju v teku enega leta zgodilo nisem utegnil raziskati, očitno nič, saj je stari »Seznam« še vedno v veljavi.

Razlaga o treh zvezdicah je sicer že končana, vendar je prav tu prilika za neko, marsikomu nevšečno mnenje.

Sklicevati se na neki, čeprav z zakonom in uredbo potrjeni seznam, za katerega marsikdo ne ve ali pa noče vedeti, čemu je namenjen kot tudi, tako pomemben, da ga Vlada niti v enem letu ne utegne sprejeti v obravnavo in potrditev, je malodane zelo »avtonomno« dejanje.

Nesrečni »Seznam« ni edina moteča zadeva, s katero se me je hotelo prepričati, da so jadranci dobili več, kot jim pripada.

Na koncu pisanja, na kateremu je temeljila razprava in glasovanje je stavek :

»...P.S.: Pozabili ste omeniti, da smo se na TV SLO potrudili in ste imeli lani celoten Polnočni klub o vašem športu...« ,

ki je, če mi je dovoljeno razumevati ga po svoje, neprijetno očitajoč.

Varuh mi je svetoval naj sprejem ponudbo za udeležbo v oddaji polnočni klub, v kateri naj bi sodelovali še trije predstavniki drugih »manj znanih športov«. Po letnih počitnicah se je ponudba spremenila in je bilo odločeno, da se pripravi PK na temo letalski jadralski šport. Uspelo mi je pridobiti še dve slo. jadralski številki ena, eno mesto pa sem namenil uredniku spletišča Opensoaring.com, upokojenemu uredniku revije Šport mladih, diplomantu fak.za šport in novinarju, ter kljub letom še vedno aktivnemu jadralcu. Priprave so se zavrtle drugače, urednica se je odločila za neko drugo letalsko osebo, zaradi česar sem skušal sebe zamenjati z omenjenim gospodom, vendar urednica ni pristala. Razmere so se zaostriale in ker nisem hotel razočarati »enic«, sem popustil. Varuh mi je svetoval, naj zapostavljanje jadralcev v oddaji ostro obsodim, vendar je bil prvi splošni del oddaje občutno predolg (nisem imel vplva) in je za širšo športno predstavitev jadralskega letenja zmanjkalo časa.

Očitajoč ?

Seveda, saj sem kaj takega slutil že ob predlogu o oddaji: damo ti oddajo in nas ne nadleguj več. Ob misli, da bom morda osmešen, vendar bodo letalci »vsaj nekaj« dobili, nekaj, kar najbrž ne bo po naši meri, toda po letenju pa bo zagotovo vonjalo, sem sprejel ponudbo za sodelovanje v PK. Imel sem namreč že dve podobni izkušnji, zato sem lahko na tak način sklepal in ta zadnji stavek urednikovega pisanja mi je potrdil še tretjo.

Letenje naj bi bilo upoštevano v PPN v letu 2018, Kaj pa letos ?

~ Dva dneva po sprejetju »pomembnega sklepa 3 – 2 se je začelo letošnje državno prvenstvo. Bilo je na Slovaškem in z Žibratom sem skušal doseči sporazum o nekaj stavkih poročanja. Dvakrat je bilo iz Priewidze poslano sporočilo o dnevni dosežkih, na koncu sem po spletnih podatkih v uredništvo končne izide sporočil jaz, vendar objavljeno ni bilo ničesar.

~ V avgustu bo v Celju izbirno jadralsko tekmovanje za Grand Prix Series VIII, <http://www.sgp.aero/> Sedmo izbirno tekmovanje je bilo v Franciji, sledita še Slovaška (julij) in Celje (avgust), finalna tekma pa se bo začela 13. januarja 2018 v Čilu.

Na teh tekmovanjih se leti drugače kot na sedaj običajnih tekmovalnih nalogah. Udeležijo se ga največji »kalibri« svetovnega jadralskega letenja, število na eni izbirni tekmi je omejeno na 20 : ta hip je za celjsko »dirko« prijavljenih 11 (evropskih) pilotov , od tega trije Slovenci.

V finale se na izbirnem tekmovanju uvrstita le prva dva s tem, da je drugi kot rezerva, če se prvi tekme ne more udeležiti.

Športno uredništvo RTVS je o tej celjski tekmi bilo obveščeno že v maju 2017.

~ Poudarek poročanja o jadralskih naj bi bil na MMC-ju ! Mar res?

MMC-ju sem že pred leti ponujal brezplačne članke o jadralskem letenju in o jadralskih tekmovanjih. Odg. urednica nikoli ni odgovorila, zato sem ponudbe nekajkrat poslal še g. Zebcu, ki pa mi je vsaj odgovoril meneč, da je vse v rokah odg. urednice in da je on le nekakšen »poslovni« vodja.

G. Žibrat mi je maja v času državnega prvenstva sporočil kontaktno osebo v MMC. Poklical sem g. Kaurina in med sicer prijaznim pogovorom sem že spoznal, da ga sklep 3-2 PS prav nič ne navdušuje. Moje podatke o izidih jadralskega DP je dobil hkrati z Jovanovičem, objavil jih je pa kot bi jih vtaknil v nek rov zapuščenega trboveljskega rudnika , saj jih jaz na spletu nisem našel vse dokler mi ni poslal povezave na tisto stran. Trije stavki so bili z eno sliko.

Povezava RTVS hiše z uporabniki, kot se jo napoveduje že vse letošnje leto bo za obe strani zelo naporena, vendar s svojimi življenjskimi izkušnjami lahko sklepam, da bo za hišo potrebnih naporov večji kot za nas uporabnike.

Šentvid nad Ljubljano, 28. jun. 2017.....V upanju, da se kaj slišiva, pozdrav PM

Odgovor odgovornega urednika Športnega programa TV Slovenija Mihe Žibrata

Spoštovani gospod P. M. je zapisal veliko tega.

Moti ga omemba »Seznam«. Ta je bil dodan in zapisan kot ilustracija. In je še veljaven.

V prejšnjem pisanju smo dejali, da bomo jadralnemu letalstvu posvečali več pozornosti. To, kot je tudi zapisano, ne pomeni, da bomo poročali o vsem, temveč tedaj ko gre za pomembnejša tekmovanja, na katerih nastopajo tudi slovenski predstavniki. Skupaj z MMC-jem smo se odločili, da bomo rezultate le-tega objavili ob koncu. In smo tudi jih. Linka do naše vesti žal nimam, je pa tula link do objave na MMC-ju_

<http://www.rtv slo.si/sport/fotodneva/zorz-in-roskar-drzavna-prvaka/22207>

Po skupni uredniški presoji je objava korektna in ni bila v »nekem zapuščenem rovu trboveljskega rudnika«.

Tudi v poročili varuhinje je zapisano »Dogovorjeno je bilo, da bo tej panogi posvečene več pozornosti na Multimedijški platformi RTV Slovenija«. Tako bomo delovali tudi v prihodnje. Bi bilo pa navzlic temu, da posvečamo primerno pozornost tudi neolimpijskim in nemnožičnim športom, le zanimivo izvedeti, koliko športnikov se pri nas ukvarja z jadrlnim letalstvom. Tako bi nemara lažje sodili in ocenjevali. Na Grand Prixu Series VII naj bi po pisanju P.M. denimo nastopilo 11 tekmovalcev /!/, med njimi trije Slovenci. Ne glede na to, bomo, če bodo posredovani rezultati, le-te objavili.

V udeležbo g. P.M. in tudi z njo izraženem nezadovoljstvu v Polnočnem klubu se ne bi spuščal.

Odveč je tudi insinucija, da bomo o jadrlnem letalstvu poročali le leta 2018, leta 2019 pa nanj pozabili. Za takšno sklepanje ni nobene prave osnove.

In še enkrat: v Športnem uredništvu TVS nimamo diskriminatornega odnosa do nobenega športa.

LP Miha Žibrat

Odgovorni urednik Športnega programa TVS

Odgovor varuhinje

Spoštovani gospod PM,

prejela sem vaše obsežno pismo s številnimi vprašanji, podvprašanji, pojasnili in mnenji, vse pa bi lahko strnila v skupni imenovalci: sprašujete, ali se bo v prihodnje v programih TV Slovenija kaj več pozornosti namenjal jadrlnem, tako vodnim kot zračnim.

Za odgovor oz. pojasnilo sem prosila odgovornega urednika Športnega programa TV Slovenija Miho Žibrata, ki je (so)pristojen tudi za športne vsebine na MMC (po statutu od leta 2013). Njegov odgovor, ki je po mojem mnenju vsebinsko celovit, pripenjam.

Na vaša vprašanja bom skušala dogovoriti tudi sama, in sicer čim bolj telegrafsko in informativno.

1. Zapisniki in sklepi komisij in odborov

Komisije, ki delujejo pri programskem svetu, sestavljajo člani programskega sveta, zato se sklepi s teh komisij (delovnih teles) objavljajo kot del sklepov programskega sveta. Programske odbore (za invalide ter italijansko in madžarsko narodnostno skupnosti) sestavljajo predstavniki javnosti; sklepi odborov so na spletnem mestu rtslo.si objavljeni ločeno.

Ni mi znano, da bi se pripravljali podrobnejši zapisi sej. Glede seje komisije za razvedrilne in športne programe, ki vas zanima, lahko povem, da sem se je udeležila tudi sama, in da je na njej odgovorni urednik Žibrat podal vsebinski odgovor, kakršen je bil pozneje posredovan tudi vodstvu RTV, programskemu svetu, varuhinji in vam. Kolikor se spomnim, ni bilo posebne razprave, člani komisije so se seznanili s pojasnilom.

2. »Seznam najpomembnejših dogodkov...«

Ne morem in ne želim interpretirati pisanja direktorice TV Slovenija iz leta 2015, ki ga omenjate, o tem ste se pogovarjali s prejšnjim varuhom. Na sejah komisij in drugih organov RTV Slovenija, na katerih sem sodelovala od januarja letos, se ta dokument ne omenja.

3. Pomembni dogodki

Tako kot pri umeščanju drugih vsebin je treba tudi v primeru športa na RTV Slovenija vedno znova v ospredje postaviti javni interes, v konkretnih primerih pa tehtati o pomembnosti (torej informacijski vrednosti, teži, relevantnosti, zanimivosti) posameznih kulturnih, političnih, zgodovinskih, športnih, socialnih, ekonomskih in drugih družbenih dogodkov, dogajanj, pojavov, dosežkov, rezultatov itd. To je naloga programskega vodstva in odgovornih urednikov. Odbiranje informacij je imanento uredniško delo.

Razumem željo, da bi bilo na TV-zaslonih kar največ najrazličnejših dogodkov, kot tudi sklicevanje na »pomembnost« ob argumentiranju posameznih primerov, vendar pa je dejstvo, da neskončnega števila novic v omejenem času ni mogoče objaviti. To velja za vsa področja družbenega življenja, od domače in svetovne politike, pa vse do športno-turističnih dogodkov (npr. pred nekaj dnevi svetovno prvenstvo v metu motork).

4. Raznovrstnost v poročanju o različnih športih

Prepričana sem, da sta sklepa programskega sveta 3-1 in 3-2 s seje 22. maja 2017 zagotovilo, da se bo tudi »manjšim« športom, pri čemer imam v mislih tiste športe, ki so po številu udeležencev manj številčni, posvetilo več pozornosti kot doslej, zlasti na multimedijски platformi (MMC). Objava informacije o državnem prvenstvu v jadralnem letenju v športnih novicah in na MMC v začetku junija štejem kot znak pozitivnega premika v pravo smer.

5. Naslovniki pošte

Omenjate, da ste nekatera pisma naslovili »na celotno strukturo odločanja in izvajanja zelenega poročanja«. Predlagam vam, da o tej praksi premislite. Iz izkušenj vem, da imajo pisma, naslovljena na najrazličnejše naslove, lahko najslabši učinek, saj se na koncu lahko zgodi, da v zanašanju drug na drugega v zvezi z neko zadevo nihče ne ukrene ničesar. Predlagam, da konkretne vsebine naslavljate na odgovornega urednika Športnega programa TV Slovenija (oz. na naslove, ki vam jih je predlagal).

6. Kako do varuha

Z menoj lahko komunicirate pisno, prek navadne ali e-pošte, lahko me tudi pokličete na 01 475 47 00.

V upanju, da sem odgovorila na nekatere vaše dileme vas lepo pozdravljam.

S spoštovanjem, Ilinka Todorovski

PRILOGA št. 4, Arbitražni dan D razočaral gluhe in naglušne

Arbitražna rzsodba in dostopno poročanje za gluhe in naglušne, 29. junij 2017

(Odgovor na pritožbo članice programskega odbora za invalidske vsebine Fride Planinc)

V zadnjih dveh letih smo precej razširili število oddaj Informativnega programa, ki ga opremimo s tolmačem v slovenski znakovni jezik. Redno tolmačimo vse vnaprej določene in z uredniki dogovorjene oddaje, za katere je sistem obdelave in predvajanja utečen. Za izredne oddaje pa se glede tolmačenja v slovenski znakovni jezik odločamo sproti, na podlagi aktualne programske sheme. Med izredne oddaje sodijo predvolilna soočenja, državne proslave ali na primer prireditve Bob leta. Glede na dejstvo, da je področje uvajanja dostopnosti razvojni projekt, se redno soočamo z vrsto neznank in z novimi izzivi, ki jih poskušamo čim prej sistemsko urediti in doseči napredek. Po navadi smo uspešni, včasih pa vendarle ne gre vse, kot si želimo, in je za reševanje težav treba več časa in tudi sistemskih prilagoditev. Tudi tolmačenje izrednih oddaj v živo je zelo pomembno področje, gluhi gledalci upravičeno pričakujejo več izrednih in aktualnih vsebin v jeziku gluhih, ki jih do sedaj nismo vedno opremljali z znakovnim jezikom.

V četrtek, 29.6. 2017, smo, kot vsak dan, tolmačili Dnevnik in Kroniko, ki sta bila v celoti posvečena dogajanju okrog arbitraže. Tolmačeni oddaji sta bili na sporedu na TV SLO 3, na parlamentarnem programu, v oddajah so bile strnjene vse glavne informacije iz popoldanskega dogajanja – torej bistvo rzsodbe in odzivi politike ter prebivalcev, vendar sta bili zaradi siceršnje sheme oddaj na sporedu zelo pozno. Program bi tudi na TV SLO 3 morali prilagoditi izredni situaciji, za kar se gluhim in naglušnim gledalcem opravičujemo. Takoj naslednji dan, to je ob ponovitvi oddaje Studio 3, 30.6.2017 ob 13:30 na TV SLO 1, smo zagotovili tolmačenje in podnapise za gluhe in naglušne gledalce.

V izogib podobnim situacijam v prihodnje in v želji, da bi na področju izrednega poročanja postopke uredili, je koordinatorka invalidskih vsebin Mateja Vodeb pripravila predlog pisnega protokola o komunikaciji in izvedbi dostopnega poročanja v izrednih razmerah, ne samo v povezavi z izrednimi oddajami, ampak tudi glede dostopnega poročanja v času različnih kriz ali naravnih nesreč za vse programe in platforme RTV Slovenija, ki ga bomo uskladili in spoštovali.

Odgovor pripravili:

Jadranka Rebernik, odgovorna urednica informativnega programa in Mateja Vodeb, koordinatorka invalidskih vsebin RTV SLO

Ljubljana, 4. 7. 2017

PRILOGA št. 5, Pogovor o slovenski verski glasbi v programih Radia Slovenija

Pogovor o slovenski verski glasbi v programih Radia Slovenija, zapis Ljubljana, 6. 6. 2017

V okviru dialoga o verskih vsebinah na Radiu Slovenija je 6. junija 2017 na pobudo varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija **Ilinka Todorovski** potekal pogovor o slovenski verski glasbi, in sicer o vsebini oz. razumevanju tega pojma, ki zaradi nedefiniranosti pušča prostor za različne interpretacije in s tem tudi za nesporazume.

V strokovni razpravi so na podlagi kompetenc, kvalifikacij in izkušenj na področju glasbe sodelovali glasbeni urednik Prvega **Rudi Pančur**, odgovorni urednik Arsa **Matej Venier**, urednica in avtorica oddaje Musica Sacra **Polona Gantar** in vodja založniške dejavnosti ZKP RTV **Mojca Menart**.

V pogovoru so sodelovali še direktor Radia Slovenija **Miha Lampreht**, urednik uredništva za religije in verstva **Boštjan Debevec** in varuhinja. Odgovorna urednika Prvega in Vala 202, Andrej Stopar in Mirko Štular ter glasbena urednica na Prvem Simona Moličnik so se (zaradi programskih obveznosti) opravičili.

Strokovni del razprave je odprl različne vidike tematike: o strokovno definirani kategoriji sakralne glasbe, o različnih zvrsteh in slogih, ki jih povezujemo s pojmi kot so cerkvena, duhovna in liturgična glasba, o narodnozabavni ali domači glasbi, o zborovski glasbi z ljudsko, ponarodelo in nabožno vsebino ter sodobni krščanski glasbi. Izmenjana so bila tudi mnenja o tem, ali se pridevnik »slovenski« v glasbi (bolj) nanaša na avtorja ali izvajalca glasbe ter kakšen pomen ima pri tem jezik (besedila v slovenščini).

V razpravi o programskih vidikih tematike je potekala tvorna razprava tudi o zasnovah posameznih programov, vlogi glasbenih urednikov nekoč in danes, pretakanju glasbenih idej med programi, različnih pristopih v formatih (specializirane glasbene oddaje, strukturirani glasbeni pasovi, razpršenost različnih glasbenih zvrsti po programu...), povezovanju govornih in glasbenih vsebin ter pomenih radijskega »prime« timea.

Kot skupni imenovalec razprav je mogoče izluščiti prepričanje, da je pri oblikovanju glasbenih programov vedno treba na prvo mesto postaviti kakovost, pri razvijanju idej in uvajanju sprememb pa vedno izhajati iz načel stroke, ob upoštevanju raznovrstnosti publik in ponudbe, javnega interesa, programskih shem in zasnove programov.

Zapisala Ilinka Todorovski (19. 6. 2017)

PRILOGA št. 6, Slovenščina v jazzovskih oddajah na programu Ars

Poziv k uporabi slovenščine v jazzovskih oddajah 3. programa, programa Ars

Program Ars že nekaj let vključuje oddaje jazzovske glasbe, klasične in sodobne. Z nespornim znanjem, privrženostjo in gorečnostjo jih vodita področna urednika, ki pa pri tem delata – po mojem mnenju – veliko napako. Nanjo želim opozoriti varuhinjo poslušalčevih pravic in predsednika programskega sveta RTV.

Področna urednika, voditelja oddaj, naslove skladb (in albumov, s katerih so vzete) dosledno napovedujeta izključno v angleščini, kar se mi zdi nedopustno. Poslušalec je s tem prikrajšan za slovenski prevod naslova, s tem pa tudi za celovito doživljanje posamezne skladbe, pri čemer je takšna praksa najbrž tudi v neskladju z Zakonom o javni rabi slovenščine, zlasti z 22. členom.

V zvezi s tem sem lani ugovarjal glavnemu uredniku programa Ars, ki mi je pojasnil, da gre za »jazz standarde« in da je tako v navadi tudi drugje po svetu. Saj: ravno če gre za »jazz standarde«, je nujno, da jih imamo in uporabljamo v slovenščini, ne pa v neskončnost ponavljamo – iz občutka superiornosti? iz neznanja? iz duhovne lenobnosti? – v angleščini. Kako je po svetu, ne vem, a specializirane postaje, ki oddajajo v največji meri jazz, so nekaj drugega kot program Ars, sestavni del nacionalne RTV, ki naj bi bila med drugim varuhinja slovenskega jezika.

Morda se zdi problem – ob vseh drugih, ki pestijo RTV – obroben in vznemirjenje ob njem malenkostno, a sam sodim, da ni tako. Takšna omalovaževanja materinščine so predpražnik drugim, večjim in hujšim, kakršna so lani dosegla vrh ob predlogu novele zakona o visokem šolstvu, ki je angleščini na široko odpiral vrata na univerzo. Zato prosim, da moj ugovor in poziv obravnavate resno in me o tem obvestite.

S prijaznim pozdravom, A. B.

Odgovor varuhinje

Spoštovani gospod A. B.,

prejela sem vaše sporočilo, v katerem opozarjate, da urednika in voditelja jazzovskih oddaj na programu Ars Radia Slovenija »naslove skladb (in albumov, s katerih so vzete) dosledno napovedujeta izključno v angleščini«, kar je po vašem mnenju velika napaka in z več vidikov nedopustno.

V nadaljevanju posredujem odgovor pristojnega urednika in mnenje lektorjev.

Matej Venier, odgovorni urednik Arsa: »Spoštovani g. Berger, naslovov priljubljenih jazzovskih skladb, tako imenovanih standardov, ki se jih je v sto letih zgodovine jazzu nabralo okoli 10.000, od začetka predvajanja te glasbe na slovenskih radijskih postajah niso prevajali. Tako je po naših informacijah tudi na drugih evropskih radijskih postajah. Ameriška angleščina je jezik jazzu podobno, kot je italijanščina jezik belcanta (ni v navadi, da bi prevajali npr. naslov arij Nessun dorma ali Celeste Aida ali Casta Luna) in latinščina jezik cerkvene glasbe (ne prevaja se npr. delov maš Kyrie, Gloria Sanctus, Benedictus, Agnus Dei ali Dies Irae in podobnega) . Z avtorjema jazzovskih oddaj Hugom Šekoranjo in Markom Kumrom se je urednik Uredništva za resno glasbo na 3. Programu RaS dogovoril, da bosta angleške naslove poskušala vsaj v težjih primerih na neprisiljen način pojasniti in prevesti.«

Neformalna lektorska koordinacija RTV Slovenija: »Mnenje skupine lektorjev RTV Slovenija je, da se izvorni naslov skladbe ohrani, ponudi oziroma doda pa se še opisni prevod. Taka praksa je uveljavljena tudi pri navajanju naslovov v drugih glasbenih zvrsteh, kjer (uradnih) slovenjenih naslovov nimamo. Se pa strinjamo, da se ponudi prevod, ki je nezavezujoč.«
Ob poizvedovanju pri vodstvu radia in lektorjih sem ugotovila, da je o tej tematiki že potekala korespondenca, da so ustvarjalci programa seznanjeni z vašim stališčem in da tudi vi (že) poznate mnenje programske strani. Iz tega sklepam, da je vprašanje bolj kot ustvarjalcem in lektorjem namenjeno meni, v vlogi varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija

Zapišem lahko, da se v tem primeru počutim v precepu, saj vaše argumente z vidika skrbi za materinščino ter vloge RTV pri zagotavljanju najvišjih jezikovnih standardov povsem razumem in podpiram, po drugi strani pa bi odgovoru oz. pojasnilu urednika in lektorjev težko kaj bistvenega dodala; navsezadnje nimam ne glasbenih ne jezikovnih kvalifikacij. Obenem se zavedam, da bi z upoštevanjem vašega stališča lahko odprli Pandorino skrinjico podobnih pričakovanj, ko gre za druge zvrsti glasbe. Ali bi bilo potem treba prevajati tudi naslove klasičnih del, ki nimajo standardnega slovenskega prevoda, in potem še naslove celotne tuje glasbene produkcije, ki se vrti na radijskih programih, vključno s popevcicami, poletnimi hiti in glasbenimi muhami enodnevnici. Bi to zmogli? Bi bilo to sploh koristno in prav?

Pismo končujem s tem vprašanjem in upanjem, da bi bila urednikova napoved (o občasnih pojasnilih in prevodih) lahko sprejemljiva rešitev.

S spoštovanjem, Ilinka Todorovski

Odgovor A. B.

Spoštovana,

hvala za hiter in temeljit odgovor. Dovolite le še pojasnilo in pripombi.

Res sem se lansko jesen o zadevi dopisoval z g. Venierom, ki mi je zagotovil podobno kot zdaj vam. A spremenilo se ni - to vam kot reden poslušalec Arsa lahko zagotovim - prav nič in zato sem se obrnil na "višjo inštanco".

O tem, kako se je prevajajo deli oper, bi se lahko žogali še naprej: kaj pa npr. Napitnica iz Traviate ali Zbor sužnjev iz Nabucca? Liturgija pa je popolnoma druga stvar in tu g. Venier hote ali nehote meša jabolka, hruške in še marsikaj.

Vaša pripomba glede Pandorine skrinjice je vsekakor umestna, če zadevo razširite še na druge programe. A oglasil sem se izključno glede programa Ars, ki je elitni program, in v zvezi z jazzom, ki le ni popevkarski evergreen.

Verjamem, da so mnenja o tem različna, in ne trdim, da imam zanesljivo prav. G. Venieru sem pred časom že omenil, naj priredijo radijsko okroglo mizo o tej problematiki, a tudi iz tega ni bilo nič.

Torej: hvala še 1x za odgovor in prijazen pozdrav, A.B.

PRILOGA št. 7, Zapis sestanka o novinarskem jeziku

Zapis s sestanka o novinarskem jeziku

Ljubljana, 22. 6. 2017

Na pobudo varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija se je 22. junija 2017 odvil sestanek na temo novinarskega jezika, ki so se ga udeležili varuhinja **Ilinka Todorovski**, njena pomočnica **Anja Nab Huš**, odgovorni urednik 1. programa RAS **Andrej Stopar**, vodja izvedbe na Radiu Slovenija **Alenka Kovačič**, urednica dnevnoinformativnih oddaj na TV SLO **Mojca Šetinc Pašek**, urednik oddaj v Programu Plus TV SLO **Rok Smolej**, vodja oddelka za prevajanje in lektoriranje **Barbara Müller** in koordinatorica neformalne koordinacije lektorjev MMC in RTV SLO **Darinka Koderman Patačko**.

Varuhinja je želela s sestankom spodbuditi razpravo o jeziku, saj odzivi javnosti kažejo, da so gledalci, poslušalci in bralci zelo občutljivi na jezikovno kulturo in imajo glede tega visoka pričakovanja. Namen sestanka je bil izmenjava mnenj o tem, ali obstaja potreba po (1) širši razpravi o določenih jezikovnih vprašanjih, (2) poenotenju jezikovnih smernic na ravni Zavoda, (3) hitrejšem odzivu na aktualne jezikovne izzive, (4) bolj premišljenem prenosu strokovnih dogovorov, znanj in informacij v prakso.

Med aktualnimi jezikovnimi vprašanji, ki jih je izpostavila varuhinja, so terminološka neuskkljenost glede besed begunec/migrant/prebežnik/pribežnik, novinarsko medsebojno naslavljanje, tikanje voditeljev in gostov ter vprašanje tretjeosebности v novinarskem poročanju.

Udeleženci so se strinjali, da je skrb za jezik na RTV Slovenija izjemno pomembna, a pogosto podcenjena, in da praksa v različnih enotah Zavoda ni poenotena. Ustvarjalci vsebin imajo različen dostop do lektorskih in podpornih služb: Razvedrilni program TV Slovenija in slovenski program TV Koper lektorja nimata, fonetičarka je na celotni RTV Slovenija le ena (na Radiu Slovenija), v nekaterih programih se zaposlujejo govorniki brez preizkusa in potrdila o usposobljenosti, govorne vaje za TV se izvajajo le občasno in brez discipline itd. Kot primer dobre prakse je bil izpostavljen samoorganiziran »osvežilni« tečaj fonetike, ki ga televizijske lektorice obiskujejo pri radijski fonetičarki.

Navzoči so menili, da obstaja potreba po težnji k poenotenju jezikovnih smernic znotraj MMC in RTV Slovenija. Možen model delovanja pri oblikovanju in nato poenotenju teh smernic v trikotniku varuh (odzivi) - lektorska koordinacija (stroka) - ustvarjalci programov (praksa):

1. oblikuje se neformalna skupina, v kateri sodelujejo predstavniki lektorske koordinacije, radijskega Prvega programa in nekaj TV-programov (informativni, Plus, športni, razvedrilni, kulturni);
2. ob konkretnih primerih, ki jih kot akutne na podlagi odzivov javnosti zazna varuhinja, se skupina sestane, temo prediskutira z vidika stroke in prakse ter oblikuje priporočila;
3. smernice varuhinja objavi v mesečnem poročilu, za distribucijo informacij znotraj stroke poskrbi koordinacija, za prenos znanja v prakso se uporabi metoda delavnic;
4. na delavnice ali srečanja delovne skupine se po potrebi povabijo zunanji strokovnjaki (jezik, fonetika, sociolingvistični vidiki, novinarstvo ...);
5. jedro neformalne skupine tvorijo udeleženci tokratnega sestanka pri varuhinji, vanjo se povabijo še drugi zainteresirani; če bi model deloval, bi prakso lahko sčasoma nadgradili;
7. sprotne odzive, ki terjajo jezikovno ali programsko pojasnilo, bo varuhinja kot doslej posredovala koordinaciji oz. posameznim urednikom.

Vzporedno s tem bo pisarna varuhinje pripravila analizo odzivov javnosti s področja jezikovne kulture ter stanja strokovne podpore, ki jo imajo ustvarjalci programov glede ustrezne rabe jezika. Iz analize bo razvidno, kje so morebitne šibke točke ali sive lise pri skrbi za slovenski jezik, h kateri ustvarjalce programov zavezujejo Zakon o RTV, programski standardi in poklicna merila.

Zapisala Anja N. Huš

PRILOGA št. 8, Prenova poklicnih meril, drugič

Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana
tel.: (01) 475 21 22
generalni.direktor@rtvslo.si
www.rtvsl.si

GENERALNI DIREKTOR

Ljubljana, 29. 5. 2017

Številka: 01-89/2017

V skladu z razpravo in sklepi Programskega sveta in Komisije za informativne programe RTV Slovenija,

na podlagi 42. in 43. člena Statuta javnega zavoda RTV Slovenija in v skladu s svojimi pooblastili

i m e n u j e m

delovno skupino za prenovu poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija

v sestavi:

1. dr. Andrej Stopar (Radio Slovenija),
2. Mirko Štular (Radio Slovenija),
3. Tanja Starič (Radio Slovenija),
4. Saša Banjanac Lubej (Televizija Slovenija),
5. Nataša Rijavec Bartha (Televizija Slovenija),
6. Igor E. Bergant (Televizija Slovenija),
7. Kaja Jakopič (Multimedijski center).

Delovna skupina je pooblaščen za pospešitev razprave v uredništvih in znotraj drugih pristojnih instanc RTV Slovenija o prenovi poklicnih meril in načel, za pripravo osnutka spremenjenih izhodišč, ki ga bo uskladila s konzultativnimi sodelavci ter reprezentativni sindikati, in pripravo osnutka načel za javno razpravo. Delovna skupina na svoji prvi seji izmed članov izvoli predsednika in pripravi časovnico. O svojem delu poroča generalnemu direktorju.

Delovna skupina naj pri prenovi programskih meril in načel posebno pozornost nameni metodam in standardom objavljanja vsebin in sporočil RTV Slovenija na spletu ter prevzemanju tujih vsebin in sporočil s spleta. Določila prenovljenih programskih meril in predlogov naj se oblikujejo tako, da je iz njih jasno razvidno, da jih morajo upoštevati vsi ustvarjalci programov RTV Slovenija, ne le novinarke in novinarji.

Generalni direktor RTV Slovenija

Igor Kadunc

Po pooblastilu: Direktor Radia Slovenija
Miha Lamprecht

STATISTIKA ODZIVOV

	junij 2017	maj 2017	Junij 2016
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
Skupaj	46	79	37
Informativni program	17	40	21
Kulturni in umetniški program	8	16	1
Športni program	4	4	10
Razvedrilni program	8	6	1
Program plus	1	7	4
Ostalo	8	6	
RADIO SLOVENIJA			
Skupaj	12	10	6
Radio Prvi	7	6	4
Val 202	1	0	1
Program ARS	1		1
Ostalo	3	4	
MMC			
Skupaj	11	17	7
Vsebine	8	10	7
Prilagojeni programi	1	2	
Dostopnost, storitve	2	5	
RTV SLOVENIJA			
Skupaj	32	24	36
Jezikovna kultura	2	4	
Oglaševanje	0	3	
RTV prispevek	7	1	
Tehnične zadeve	3	2	
RTV SLO - splošno	2	0	
Programski svet	2	1	
Varuhinja	6	5	
Ostalo	10	8	
VSI ODZIVI	101	130	86